

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

Αθήνα 2009

Πρόλογος

Ο παρών Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών έχει συνταχθεί σύμφωνα με το Θεσμικό Πλαίσιο για τις μεταπτυχιακές σπουδές (Ν. 3685/2008, Αρ. Φύλλου 148, 16 Ιουλίου 2008).

Ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών συμπληρώνει τις διατάξεις του Ν. 3685/2008 ο οποίος διέπει τις μεταπτυχιακές σπουδές, που διακρίνονται στα δύο παρακάτω επίπεδα:

Α' επίπεδο: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης.

Β' επίπεδο: Διδακτορικό Δίπλωμα.

Με βάση τα παραπάνω, ο παρών Κανονισμός αποτελεί πλαίσιο λειτουργίας των Μεταπτυχιακών Σπουδών, των δυο ανωτέρω επιπέδων, του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΟΠΑ). Είναι συμπλήρωμα του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του ΟΠΑ και βασίζεται στις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις, στις αποφάσεις των συλλογικών οργάνων του ΟΠΑ και στα πορίσματα των συνεδριάσεων της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Διευκρινίζεται ότι ο παρών Κανονισμός δεν έχει ως στόχο να αντικαταστήσει τους επιμέρους κανονισμούς των Τμημάτων για τα διάφορα προγράμματά τους, αλλά να συμβάλει σε ένα είδος εναρμόνισης όλων των μεταπτυχιακών προγραμμάτων του Πανεπιστημίου, στο πλαίσιο των κατευθύνσεών του, με παράλληλη διατήρηση των κατάλληλων βαθμών ελευθερίας και των δυνατοτήτων καινοτομίας, που προκύπτουν εξ αιτίας των ιδιαιτεροτήτων κάθε μεταπτυχιακού προγράμματος.

Αθήνα, 2009

Περιεχόμενα**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄****ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ
ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ**

- Άρθρο 1. Στόχος Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών στο
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών – Γενικές Αρχέςσελ. 7
- Άρθρο 2. Γενικές Αρχές που διέπουν τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών
Σπουδών.....σελ. 8
- Άρθρο 3. Όργανα Λειτουργίας Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και
Διδακτορικών Σπουδών.....σελ. 9
- Άρθρο 4. Κριτήρια και διαδικασία αξιολόγησης προτάσεων για ΝΕΑ
Προγράμματα ή Κατευθύνσεις Μεταπτυχιακών
Σπουδών.....σελ. 11
- Άρθρο 5. Διάρθρωση και Οδηγός Σπουδών Προγραμμάτων που
οδηγούν στη λήψη Μ.Δ.Ε. Πλήρους και Μερικής
Φοίτησης.....σελ.13
- Άρθρο 6. Κατηγορίες υποψηφίων για Φοίτηση σε Προγράμματα που
οδηγούν στη λήψη Μ.Δ.Ε.....σελ.14
- Άρθρο 7. Κριτήρια και Διαδικασία Επιλογής.....σελ.14
- Άρθρο 8. Όροι Φοίτησης- Διδασκόμενα Μαθήματα – Διάρκεια.....σελ.16
- Άρθρο 9. Δίδακτρα – Υποτροφίες.....σελ.18
- Άρθρο 10. Έλεγχος Γνώσεων – Εξετάσεις – Διαγραφή Λόγω
Ανεπαρκούς Επίδοσης.....σελ.18
- Άρθρο 11. Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο – Ωρολόγιο Πρόγραμμα.....σελ.20
- Άρθρο 12. Διεξαγωγή Εκπαιδευτικού Έργου – Καθήκοντα
Διδασκόντων.....σελ.20

Άρθρο 13. Διοικητική Υποστήριξη των Π.Μ.Σ.....σελ.22	
Α. Διεύθυνση Προγραμμάτων.....σελ.22	
Β. Υποχρεώσεις Γραμματείας.....σελ.23	
Άρθρο 14. Αξιολόγηση των Προγραμμάτων που οδηγούν στη λήψη Μ.Δ.Ε.....σελ.25	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ (Δ. Δ)

Άρθρο 15. Στόχος των Διδακτορικών Σπουδών.....σελ.26	
Άρθρο 16. Οδηγός Σπουδών Διδακτορικών Προγραμμάτων.....σελ.26	
Άρθρο 17. Διαδικασία Εισαγωγής.....σελ.27	
Άρθρο 18. Κριτήρια Εισαγωγής στα Προγράμματα Διδακτορικών Σπουδών.....σελ.27	
Άρθρο 19. Κριτήρια για την ανακήρυξη σε Υποψήφιο Διδάκτορα Παρακολούθηση Διαλέξεων.....σελ.28	
Άρθρο 20. Υποβολή Ερευνητικής Πρότασης.....σελ.28	
Άρθρο 21. Εκπόνηση Διατριβής.....σελ.29	
Άρθρο 22. Διαδικασίες Επιβλεπόμενης Έρευνας.....σελ.29	
Άρθρο 23. Διάρκεια Σπουδών – Όροι φοίτησης – Έλεγχος Προόδου.....σελ.30	
Άρθρο 24. Τελική Κρίση της Διδακτορικής Διατριβής.....σελ.32	
Άρθρο 25. Δίδακτρα και Όροι Απαλλαγής.....σελ.32	
Άρθρο 26. Υποτροφίες.....σελ.33	
Άρθρο 27. Είδος και Τύπος Διδακτορικού Διπλώματος.....σελ.33	

Άρθρο 28. Διεθνής Προσανατολισμός.....σελ.34	σελ.34
Άρθρο 29. Διοικητική Υποστήριξη των Διδακτορικών Σπουδών....σελ.34	σελ.34
Άρθρο 30. Αξιολόγηση Προγραμμάτων Διδακτορικών Σπουδών...σελ.35	σελ.35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗ ΛΗΨΗ Μ.Δ.Ε.

Άρθρο 31. Έσοδα Προγραμμάτων.....σελ.36	σελ.36
Άρθρο 32. Διαδικασία Οικονομικής Διαχείρισης.....σελ.37	σελ.37
Α. Προϋπολογισμός.....σελ.37	σελ.37
Β. Απολογισμός.....σελ.37	σελ.37
Γ. Έναρξη Νέου Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Μ.Δ.Ε.....σελ.38	σελ.38
Δ. Έναρξη Νέας Σειράς Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Μ.Δ.Ε..σελ.39	σελ.39
Ε. Λήξη Σειράς Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Μ.Δ.Ε.....σελ.39	σελ.39
Άρθρο 33. Διάθεση Εσόδων – Επιλέξιμες Δαπάνες.....σελ.39	σελ.39
Α. Αποζημιώσεις Εισηγητών.....σελ.40	σελ.40
Β. Δαπάνες Διοικητικής Υποστήριξης.....σελ.41	σελ.41
Γ. Δαπάνες για Μετακινήσεις.....σελ.41	σελ.41
Δ. Δαπάνες για Προμήθειες.....σελ.41	σελ.41
Ε. Δαπάνες για Υποστήριξη Φοιτητών.....σελ.42	σελ.42
ΣΤ. Λειτουργικές Δαπάνες.....σελ.42	σελ.42
Ζ. Προβολή των Π.Μ.Σ. και Π.Δ.Σ. του ΟΠΑ.....σελ.43	σελ.43

Άρθρο 34. Κρατήσεις.....σελ.43	σελ.43
Άρθρο 35. Οικονομική Διαχείριση Π.Δ.Σ. που οδηγούν στη λήψη Δ.Δ.....σελ.45	σελ.45
Άρθρο 36. Μεταβατικές Διατάξεις.....σελ.45	σελ.45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	σελ.46
Υπόδειγμα Προϋπολογισμού Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Μ.Δ.Ε...σελ.47	σελ.47

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (Π.Μ.Σ.) ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ (Μ.Δ.Ε.)

Άρθρο 1.

Στόχος Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών – Γενικές Αρχές

1. Η λειτουργία μεταπτυχιακών σπουδών πάνω σε σύγχρονες βάσεις στο ΟΠΑ άρχισε το 1978 με τη λειτουργία του μεταπτυχιακού προγράμματος στην Οικονομική Επιστήμη, κατά το πρότυπο των αντίστοιχων προγραμμάτων των Αγγλοσαξωνικών Πανεπιστημίων. Σήμερα, 30 χρόνια μετά, στο ΟΠΑ λειτουργούν περισσότερα από 20 προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών, ορισμένα των οποίων είναι Διατμηματικά ή / και Διιδρυματικά και απευθύνονται σε φοιτητές πλήρους φοίτησης ή σε εργαζόμενα στελέχη.
2. Η λειτουργία μεταπτυχιακών σπουδών στοχεύει στην κατάρτιση επιστημόνων ικανών να συμβάλουν στην έρευνα (βασική και εφαρμοσμένη), στην ανάπτυξη της οικονομίας, τη διοίκηση επιχειρήσεων και οργανισμών, καθώς και στη μετάδοση και την εφαρμογή των εξειδικευμένων γνώσεων και δεξιοτήτων, τις οποίες έχει ανάγκη η σημερινή κοινωνία της γνώσης και των πληροφοριών στα επιστημονικά πεδία που καλλιεργεί το Ίδρυμα.
3. Ο χαρακτήρας των μεταπτυχιακών προγραμμάτων, που οδηγούν στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στο ΟΠΑ διαμορφώνονται με βάση τις παρακάτω αρχές:
 - i. Την παροχή γνώσεων υψηλής στάθμης στα γνωστικά πεδία των αντίστοιχων προγραμμάτων.
 - ii. Τη συνεχή προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών και των μεθόδων διδασκαλίας στις εξελίξεις της επιστήμης και της τεχνολογίας.
 - iii. Τη δυνατότητα των φοιτητών να αποκτούν διεπιστημονικό υπόβαθρο, που να τους επιτρέπει ευελιξία και γρήγορη προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς εργασίας.
 - iv. Την απόκτηση ικανοτήτων και δεξιοτήτων, καθώς και γνώσεων σχετικά με το επιχειρηματικό γίνεσθαι στην Ελλάδα και διεθνώς.
 - v. Τη μεγαλύτερη δυνατή εξοικείωση των φοιτητών με τη σύγχρονη ερευνητική μεθοδολογία και τις νέες τεχνολογίες.

- vi. Την αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών, των διδασκόντων και των διδασκομένων με στόχο τη συνεχή βελτίωση των παρεχόμενων σπουδών.
- vii. Τη διασύνδεση της έρευνας με την εκπαιδευτική διαδικασία.
- viii. Τη συστηματική συνεργασία καθηγητών και φοιτητών.
- ix. Τη διασύνδεση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με τις ανάγκες της αγοράς και της οικονομίας γενικότερα.
- x. Την ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας με τη διεθνή επιστημονική κοινότητα και τη μεγαλύτερη δυνατή δραστηριοποίηση μέσα στο πλαίσιο των ευκαιριών που προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση.
- xi. Την προετοιμασία των φοιτητών για τυχόν συνέχιση των σπουδών τους σε επίπεδο διδακτορικού διπλώματος.

Άρθρο 2

Γενικές Αρχές που διέπουν τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.)¹

1. Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα έχουν την κύρια ευθύνη της οργάνωσης και λειτουργίας Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.), και Προγραμμάτων Διδακτορικών Σπουδών (Π.Δ.Σ.)² τα οποία έχουν επιστημονική ενότητα και πληρούν προϋποθέσεις, που εγγυώνται υψηλό επίπεδο σπουδών.

2. Τα Π.Μ.Σ. εντάσσονται στο πλαίσιο των σκοπών και των στόχων των Α.Ε.Ι., αναφέρονται σε συγγενείς ειδικότητες και αποσκοπούν στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης, στην παραγωγή στελεχών και στην ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας.

3. Σε κάθε Τμήμα Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος ή με τη συνεργασία περισσότερων Τμημάτων του αυτού ή αλλού Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, μπορούν να οργανώνονται και να λειτουργούν Π.Μ.Σ., στα οποία να γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

4. Σε κάθε Π.Μ.Σ., βάσει της παραγράφου 3 του Άρθρου 4 του Ν. 3685/2008, επιπλέον του αριθμού εισακτέων, γίνεται δεκτός ένας (1) υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) που πέτυχε στο σχετικό διαγωνισμό μεταπτυχιακών σπουδών εσωτερικού του γνωστικού αντικείμενου του Π.Μ.Σ. και ένας (1) αλλοδαπός υπότροφος του Ελληνικού Κράτους. Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. ο αριθμός των υποτρόφων μπορεί να αυξάνεται.

¹ Λαμβάνοντας υπόψη το Ν. 3685 /2008

² Λεπτομέρειες για τη λειτουργία των ΠΔΣ περιέχονται στο Κεφάλαιο Β παρακάτω.

Οι ανωτέρω υπότροφοι υποβάλλουν τις αιτήσεις τους σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στον παρόντα Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΟΠΑ. Σε περίπτωση που υποβάλουν αιτήσεις περισσότεροι του ενός, η διαδικασία αξιολόγησης θα εφαρμόζεται σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στον παρόντα Κανονισμό.

5. Για την περαιτέρω προώθηση και ενίσχυση των Π.Μ.Σ., τα Α.Ε.Ι. μπορούν να συνεργάζονται με αναγνωρισμένα Ερευνητικά Ιδρύματα της ημεδαπής ή με Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, τα οποία έχουν επαρκές επιστημονικό προσωπικό και διαθέτουν την αναγκαία υλικοτεχνική υποδομή, όπως προσδιορίζεται από το Ν. 3685/2009. Μεταξύ των Α.Ε.Ι. και των ερευνητικών ιδρυμάτων καταρτίζεται Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας (Ε.Π.Σ.) στο οποίο μπορεί να ορίζεται κάθε θέμα που κρίνεται αναγκαίο για την εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ., σύμφωνα με τις διατάξεις που προβλέπονται στο Άρθρο 10 του Ν. 3685 /2008.

6. Στη περίπτωση Διατμηματικού ή Διιδρυματικού Π.Μ.Σ., το πρόγραμμα καταρτίζεται από όλα τα συνεργαζόμενα Τμήματα και εγκρίνεται από τις Συγκλήτους Ειδικής Σύνθεσης των οικείων Ιδρυμάτων. Την ευθύνη για την οργάνωση και την εν γένει λειτουργία του Π.Μ.Σ. έχει εκείνο το Τμήμα του Α.Ε.Ι. το οποίο καλύπτει το αντίστοιχο επιστημονικό θέμα του Μεταπτυχιακού Προγράμματος και το οποίο ορίζει και τον αντίστοιχο αρμόδιο ή τους συναρμόδιους τομείς. Στην περίπτωση αυτή, τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος αναλαμβάνει ένα από τα συνεργαζόμενα Τμήματα, σύμφωνα με το Νόμο.

7. Η τελική έγκριση του Π.Μ.Σ. δίδεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο οποίος εκδίδει απόφαση, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 3

Όργανα Λειτουργίας Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών

1. Αρμόδια όργανα οργάνωσης και λειτουργίας των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών είναι:
 - i. Η Σύγκλητος Ειδικής Σύνθεσης(Σ.Ε.Σ.).
 - ii. Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) του οικείου Τμήματος και σε περίπτωση Διατμηματικού ή Διιδρυματικού προγράμματος η Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (Ε.Δ.Ε.).
 - iii. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.).
 - iv. Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΟΠΑ.

Συγκεκριμένα:

- i. Η Σύγκλητος Ειδικής Σύνθεσης (Σ.Ε.Σ.) του Ιδρύματος, η οποία περιλαμβάνει τα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π., που με οποιαδήποτε ιδιότητα είναι μέλη της και δύο (2) εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών. Τα όργανα αυτά είναι αρμόδια για κάθε θέμα διοικητικού ή οργανωτικού χαρακτήρα, που σχετίζεται με τις μεταπτυχιακές σπουδές.

- ii. Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) του οικείου Τμήματος, η οποία απαρτίζεται από τον Πρόεδρο ή Προϊστάμενο του Τμήματος, τα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. της Γενικής Συνέλευσης ή Συνέλευσης του Τμήματος και δύο (2) εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος. Η Γ.Σ.Ε.Σ. είναι αρμόδια για την κατάρτιση και εισήγηση προτάσεων για Π.Μ.Σ., τον ορισμό των μελών των συμβουλευτικών επιτροπών, των εξεταστικών επιτροπών, της συντονιστικής επιτροπής, την απονομή μεταπτυχιακών διπλωμάτων, τη συγκρότηση των επιτροπών επιλογής ή εξέτασης των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών, καθώς και για κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται από επί μέρους διατάξεις. Σε κάθε περίπτωση Διατμηματικού Π.Μ.Σ., τις αρμοδιότητες της Γ.Σ.Ε.Σ. ασκεί Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (Ε.Δ.Ε.), η οποία συγκροτείται από μέλη των αντίστοιχων Γενικών Συνελεύσεων ή Συνελεύσεων των οικείων Τμημάτων, τα οποία εκλέγονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. κάθε Τμήματος. Ο Διευθυντής κάθε Π.Μ.Σ. προεδρεύει της Σ.Ε., ορίζεται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος ή στην περίπτωση Διατμηματικού Π.Μ.Σ., της Ε.Δ.Ε., για διετή θητεία με δυνατότητα ανανέωσης και μπορεί να ασκεί τα καθήκοντά του με μερική απαλλαγή από τις διδακτικές του υποχρεώσεις. Ο Διευθυντής ανήκει στη βαθμίδα του Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή, είναι του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., προεδρεύει της Ε.Δ.Ε. στην περίπτωση Διατμηματικού Π.Μ.Σ., και ασκεί τα καθήκοντα που ορίζει ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος. Παράλληλα, ορίζεται και Αναπληρωτής Διευθυντής, ο οποίος αναπληρώνει το Διευθυντή σε περιπτώσεις σοβαρού κωλύματος. Ο Αναπληρωτής Διευθυντής θα είναι μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής (βλ. Άρθρο 3, παράγραφος iii, παρόντος Κανονισμού). Στην περίπτωση Διατμηματικού Π.Μ.Σ., το Τμήμα στο οποίο ανήκει το Π.Μ.Σ., αναλαμβάνει και τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος για το αντίστοιχο διάστημα. Ο Διευθυντής Μεταπτυχιακών Σπουδών εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. ή στην Ε.Δ.Ε. κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική εφαρμογή του Π.Μ.Σ.

- iii. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ., η οποία απαρτίζεται από μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. του Τμήματος, τα οποία έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο ή την επίβλεψη διδακτορικών διατριβών και τα οποία ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό λειτουργίας του προγράμματος.

Μέλη της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ., θα είναι ο Διευθυντής, οι Επιστημονικοί Υπεύθυνοι (αν έχουν οριστεί από τη Γ.Σ.Ε.Σ.) και άλλα μέλη της Γ.Σ.Ε.Σ. Οι Επιστημονικοί Υπεύθυνοι έχουν την ευθύνη για το συντονισμό της λειτουργίας του επιστημονικού μέρους του προγράμματος. **Ο Διευθυντής μπορεί να είναι και Επιστημονικός Υπεύθυνος.** Ένα από τα μέλη της Σ.Ε., ορίζεται Επιστημονικός Υπεύθυνος των Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος.

- iv. Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΟΠΑ είναι αρμόδια για το συντονισμό και την εποπτεία των μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή αυτή συγκροτείται με πράξη του Πρύτανη και απαρτίζεται από τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού ως Πρόεδρο και από ένα μέλος Δ.Ε.Π. που ορίζει η Γ.Σ.Ε.Σ. κάθε Τμήματος και ανήκει κατά προτίμηση στα μέλη στα οποία έχει ανατεθεί μεταπτυχιακό εν γένει έργο. Η θητεία των μελών είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται.

2. Η Γ.Σ.Ε.Σ. και σε περίπτωση Διατμηματικού ή Διιδρυματικού προγράμματος η Ε.Δ.Ε., συνεδριάζει τακτικώς με τήρηση πρακτικών μια φορά το μήνα εάν υπάρχουν θέματα και εκτάκτως, όταν κρίνεται αναγκαίο, από το Διευθυντή των Π.Μ.Σ. ή μετά από αίτηση του 25% των μελών της. Ως απαραίτια θεωρείται η παρουσία τουλάχιστον του 50% του αριθμού των μελών της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με φανερή ψηφοφορία, η οποία γίνεται ονομαστικά ή με ανάταση της χειρός, εκτός εάν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας βαρύνει η ψήφος του Προέδρου της Γ.Σ.Ε.Σ. ή του Διευθυντή της Ε.Δ.Ε.

Η θητεία των μελών της Ε.Δ.Ε., του Διευθυντή, των Επιστημονικών Υπευθύνων και των άλλων μελών της Σ.Ε. είναι διετής με δυνατότητα ανανέωσης.

Άρθρο 4

Κριτήρια και διαδικασία αξιολόγησης προτάσεων για ΝΕΑ Προγράμματα ή Κατεύθυνσεις Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΥΠΟΨΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΝΕΩΝ Π.Μ.Σ.

1. Το νέο πρόγραμμα / κατεύθυνση θα πρέπει να εμπίπτει στο γνωστικό πεδίο του Τμήματος από το οποίο προτείνεται.

2. Το νέο πρόγραμμα /κατεύθυνση δεν πρέπει να έχει σημαντικές επικαλύψεις σε μαθήματα με υπάρχοντα προγράμματα /κατευθύνσεις Μ.Σ. του ΟΠΑ, και σίγουρα οι εν λόγω επικαλύψεις σε μαθήματα θα πρέπει να είναι $\leq 30\%$ του νέου (προταθέντος) προγράμματος.
3. Η πρόταση για το νέο πρόγραμμα ή κατεύθυνση πρέπει:
 - i. Να αναδεικνύει την ανάγκη ύπαρξης του νέου προγράμματος. Να περιέχει ανάλυση αναγκών /ζήτησης στην αγορά, ανάλυση ανταγωνιστικών προγραμμάτων σε άλλα Ελληνικά Πανεπιστήμια και πρόβλεψη αναμενόμενου αριθμού αιτήσεων / συμμετεχόντων.
 - ii. Να αναφέρεται σε παρόμοια προγράμματα τα οποία προσφέρονται σε άλλα υψηλής ποιότητας Πανεπιστήμια στην Αμερική ή στην Ευρώπη.
 - iii. Να αποδεικνύει τη δυνατότητα κάλυψης των διδακτικών αναγκών σε σημαντικό βαθμό (2/3) από μέλη Δ.Ε.Π. του επισπεύδοντος Τμήματος αλλά και μέλη Δ.Ε.Π. του ΟΠΑ εν γένει και σε περίπτωση Διδρυματικού Προγράμματος, μέλη Δ.Ε.Π. όλων των συμμετεχόντων πανεπιστημίων.
 - iv. Να αποδεικνύει την οικονομική του βιωσιμότητα, καθώς και την αυτονομία του αναφορικά με θέματα διοικητικής υποστήριξης.
 - v. Να προσδιορίζει επακριβώς τις ανάγκες του όσον αφορά χώρους και υποδομές.
 - vi. Να μην στοχεύει πρωτίστως στην ανάπτυξη ικανοτήτων μιας επαγγελματικής ομάδας, αλλά στην παροχή ευρύτερης επιστημονικής γνώσης, την οποία οι εκπαιδευόμενοι θα μπορούν να εφαρμόσουν σε διαφορετικές εργασίες / καθήκοντα στο μέλλον. Αν το προτεινόμενο νέο πρόγραμμα δεν ικανοποιεί αυτό το κριτήριο, θα εξετάζεται η δυνατότητα να λειτουργήσει ως Πρόγραμμα Κατάρτισης στο Κ.Ε.Κ. του ΟΠΑ.
4. Θα συνεκτιμώνται δυναμικές συνέργιες με άλλα υπάρχοντα προγράμματα ή κατευθύνσεις Π.Μ.Σ. του ΟΠΑ.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Το Τμήμα διαμορφώνει (ή τα Τμήματα σε περίπτωση Διατμηματικού Π.Μ.Σ. διαμορφώνουν) την πρόταση για κάθε νέο Π.Μ.Σ. λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω κριτήρια.
2. Κάθε πρόταση για νέο Π.Μ.Σ. πρέπει να συνοδεύεται από αναλυτική περιγραφή όλων των προσφερόμενων μαθημάτων.
3. Μετά την έγκριση από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος (ή των Τμημάτων σε περίπτωση Διατμηματικού Π.Μ.Σ.), το επισπεύδον Τμήμα αποστέλλει την πρόταση στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΟΠΑ, η οποία εισηγείται σχετικά στη Σύγκλητο Ειδικής Σύθεσης λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω κριτήρια. Στην περίπτωση Διδρυματικού

Προγράμματος από διαφορετικά ΑΕΙ απαιτείται η έγκριση όλων των Συγκλήτων Ειδικής Σύνοψης.

4. Η τελική έγκριση του Π.Μ.Σ. δίδεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο οποίος εκδίδει απόφαση, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 5

Διάρθρωση και Οδηγός Σπουδών Προγραμμάτων που οδηγούν στη λήψη Μ.Δ.Ε. Πλήρους και Μερικής Φοίτησης

1. Τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα του ΟΠΑ διακρίνονται σε προγράμματα Πλήρους και Μερικής Φοίτησης.
2. Τα Προγράμματα Πλήρους Φοίτησης απευθύνονται σε υποψηφίους που οφείλουν να παρακολουθήσουν ένα εντατικό πρόγραμμα μαθημάτων, που διεξάγεται κυρίως τις πρωινές και απογευματινές ώρες και είναι διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους.
3. Τα Προγράμματα Μερικής Φοίτησης απευθύνονται σε υποψηφίους, οι οποίοι διαθέτουν εργασιακή εμπειρία και είναι διατεθειμένοι να παρακολουθούν μαθήματα παράλληλα με την εργασία τους κατά τις βραδινές ώρες ή ακόμη και ημέρες αργιών, σύμφωνα με το εκάστοτε πρόγραμμα. Η απαραίτητη διάρκεια της εργασιακής εμπειρίας αποφασίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε.
4. Η διάρκεια σπουδών ενός προγράμματος Μερικής Φοίτησης ορίζεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε., και πρέπει να είναι τουλάχιστον κατά ένα εξάμηνο μεγαλύτερη από αυτή των Π.Μ.Σ. πλήρους φοίτησης (Άρθρο 6, παράγραφος 1.ε του Ν.3685/2008). Οι σπουδαστές και των δύο κατηγοριών προγραμμάτων λαμβάνουν ισότιμα διπλώματα.
5. Κάθε Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα συντάσσει Οδηγό Σπουδών (Κανονισμό Λειτουργίας του Προγράμματος), ο οποίος διέπεται από τις αρχές του παρόντος Κανονισμού Λειτουργίας και περιλαμβάνει επιπλέον διευκρινιστικούς όρους για κάθε πρόγραμμα.
6. Το Τμήμα, με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, ή της Ε.Δ.Ε. σε περίπτωση Διατμηματικών Π.Μ.Σ., εγκρίνει τον Οδηγό Σπουδών ο οποίος καθορίζει τις κατηγορίες υποψηφίων, τον τρόπο εισαγωγής, τα κριτήρια επιλογής, τις ημερομηνίες και τον τρόπο εγγραφής των ενδιαφερομένων, τις υποχρεώσεις των φοιτητών που επιλέγονται, τις επιμέρους λεπτομέρειες και όρους φοίτησης, καθώς και άλλες διευκρινήσεις που θεωρούνται απαραίτητες. Ο Οδηγός Σπουδών του κάθε Π.Μ.Σ. κατατίθεται στη Γραμματεία του Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού.
7. Ο μέγιστος αριθμός των συμμετεχόντων σε κάθε Π.Μ.Σ., ανεξαρτήτως κατευθύνσεων, ή σε κάθε ανεξάρτητη κατεύθυνση (ήτοι, κατεύθυνση

Π.Μ.Σ. που είναι αυτοτελής, δηλαδή δεν έχει κοινό κορμό μαθημάτων με άλλες κατευθύνσεις) δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τους 60, ενώ ο ελάχιστος αριθμός συμμετεχόντων σε ένα Π.Μ.Σ. θα πρέπει να κυμαίνεται συστηματικά, γύρω στους 20. Για προγράμματα με μικρότερο αριθμό συμμετεχόντων θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι δεν επιβαρύνονται οι υποδομές και άλλοι πόροι του Πανεπιστημίου, που απαιτούνται για τη λειτουργία των Π.Μ.Σ. και Π.Δ.Σ. του ΟΠΑ.

Άρθρο 6

Κατηγορίες υποψηφίων για φοίτηση σε Προγράμματα που οδηγούν στη λήψη Μ.Δ.Ε.

1. Στα Μεταπτυχιακά Προγράμματα του ΟΠΑ μπορούν να γίνουν δεκτοί υποψήφιοι από τις εξής κατηγορίες:
 - i. Πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων του εξωτερικού.
 - ii. Φοιτητές των ανωτέρω ιδρυμάτων στο τελευταίο έτος σπουδών τους (υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις τους μέχρι την έναρξη του Προγράμματος).
2. Οι υποψήφιοι των ανωτέρω κατηγοριών εάν δεν μπορέσουν να ικανοποιήσουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες γίνονται δεκτοί, ή εάν αποχωρήσουν από το Πρόγραμμα οποτεδήποτε μετά την αποδοχή της αιτήσεώς τους και την εκ μέρους τους αποδοχή της θέσεώς τους στο Πρόγραμμα, δεν δικαιούνται να ζητήσουν επιστροφή των χρηματικών ποσών που κατέβαλαν για τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα.
3. Οι αλλοδαποί φοιτητές που γίνονται δεκτοί σε Προγράμματα στα οποία η διδασκαλία γίνεται στην ελληνική γλώσσα, πρέπει να αποδεικνύουν την επαρκή γνώση της (αν δεν έχουν ολοκληρώσει το Λύκειο θα πρέπει να έχουν το πιστοποιητικό ελληνομάθειας GAT).

Άρθρο 7

Κριτήρια και Διαδικασία Επιλογής

1. Η επιλογή των εισακτέων στα Προγράμματα που οδηγούν στη λήψη Μ.Δ.Ε. γίνεται από Επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος ή των οικείων Τμημάτων, που συγκροτείται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. Τα κριτήρια είναι συγκεκριμένα, ποσοτικά και ποιοτικά, κοινοποιούνται στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΟΠΑ και γίνονται γνωστά στους υποψηφίους με την προκήρυξη του Προγράμματος.

2. Τα Τμήματα μπορούν να έχουν συνεχή διαδικασία προκυρήξεων με δύο ή περισσότερες καταληκτικές ημερομηνίες στις οποίες θα γίνεται επιλογή (π.χ Ιανουάριο και Ιούνιο). Εναλλακτικά, ένα Π.Μ.Σ. μπορεί να έχει μια ετήσια προκήρυξη.
3. Τα ποσοτικά κριτήρια επιλογής των υποψηφίων περιλαμβάνουν:
 - i. Βαθμό πτυχίου(ων). Με εξαίρεση κατόχους Μ.Δ.Ε. ή Δ.Δ., γενικά* όσοι επιλέγονται σε Π.Μ.Σ. πλήρους φοίτησης θα πρέπει να έχουν τουλάχιστον χαρακτηρισμό «Λίαν Καλώς», εκτός αν για την παρακολούθηση του Π.Μ.Σ. είναι απαραίτητη η εργασιακή εμπειρία τουλάχιστον 2 ετών ή /και GMAT ή GRE με ελάχιστη βαθμολογία που καθορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε.
 - ii. Βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα, τα οποία είναι σχετικά με τα μαθήματα του Π.Μ.Σ.
 - iii. Επίδοση σε διπλωματική εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στο προπτυχιακό επίπεδο.
 - iv. Ελάχιστο βαθμό εξετάσεων (π.χ. GMAT, GRE, εσωτερικών εξετάσεων, κ.λπ.).
 - v. Διάρκεια και είδος εργασιακής εμπειρίας.
 - vi. Άλλα κριτήρια, ανάλογα με το πρόγραμμα, σύμφωνα με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε.
4. Τα ποιοτικά κριτήρια περιλαμβάνουν:
 - i. Πανεπιστήμιο και Τμήμα προέλευσης.
 - ii. Είδος ερευνητικής εμπειρίας.
 - iii. Γνώση της Αγγλικής γλώσσας σε επίπεδο, που ορίζεται από την εκάστοτε Γ.Σ.Ε.Σ. ή Ε.Δ.Ε., αλλά δε μπορεί να είναι κατώτερο επιπέδου Γ1/C1 (Certificate in Advanced English πανεπιστημίου του Cambridge).
 - iv. Γνώση άλλης ξένης γλώσσας, που απαιτείται από το συγκεκριμένο Πρόγραμμα.
 - v. Συνέντευξη.
 - vi. Συστατικές επιστολές από μέλη Δ.Ε.Π. ή εργοδότες, σύμφωνα με σχετική απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε.
 - vii. Άλλα κριτήρια, ανάλογα με το πρόγραμμα, σύμφωνα με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε.
5. Τα κριτήρια επιλογής καθώς και οι λεπτομέρειες εφαρμογής των κριτηρίων αυτών (π.χ. μόρια, συντελεστές κ.λπ.) ή συμπληρωματικά ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια, καθορίζονται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. κάθε Τμήματος ή της Ε.Δ.Ε.
6. Η Επιτροπή Επιλογής μπορεί να αποφασίσει, μετά από σύμφωνη γνώμη της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε., τη διεξαγωγή πρόσθετων (εσωτερικών) εξετάσεων για όλους ή για μερικούς υποψηφίους. Το

* Εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων που αιτιολογούνται με απόφαση της ΣΕ του Π.Μ.Σ.

είδος, την ύλη και το χρόνο των εξετάσεων αυτών καθορίζει η Γ.Σ.Ε.Σ. ή η Ε.Δ.Ε.

7. Διαδικασία επιλογής:

- i. Η Επιτροπή Επιλογής καταρτίζει κατ' αρχήν έναν πλήρη κατάλογο όσων έχουν υποβάλει αίτηση.
 - ii. Απορρίπτει τους υποψηφίους που δεν πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια που έχουν αποφασισθεί από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε. (π.χ. ελάχιστος βαθμός πτυχίου, ή GMAT, κ.λπ.).
 - iii. Καλεί σε συνέντευξη όσους υποψήφιους αποφασισθεί να κληθούν. Η συνέντευξη γίνεται από τουλάχιστον 2 μέλη Δ.Ε.Π.
 - iv. Διεξάγει τυχόν εσωτερικές εξετάσεις για τη κατηγορία των υποψηφίων για την οποία προβλέπεται αυτό.
 - v. Ιεραρχεί τους υποψηφίους και προβαίνει στην τελική επιλογή η οποία πρέπει να είναι επαρκώς τεκμηριωμένη.
8. Ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων και τυχόν επιλαχόντων επικυρώνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε.
9. Η επιστολή αποδοχής προς κάθε υποψήφιο που γίνεται δεκτός στο Π.Μ.Σ. συνοδεύεται από τον Οδηγό Σπουδών του Π.Μ.Σ., καθώς και από άλλες σχετικές πληροφορίες και οδηγίες, και δίνει περιθώριο τουλάχιστον 15 ημερών από την αποστολή της, προκειμένου ο υποψήφιος να καταθέσει την προκαταβολή για να κρατήσει τη θέση του στο Π.Μ.Σ. Εάν παρέλθει το καθορισθέν διάστημα, ο Διευθυντής / Επιστημονικός Υπεύθυνος του Π.Μ.Σ. μπορεί να προχωρήσει στην αποδοχή των επιλαχόντων κατά σειρά επιτυχίας. Η επιστολή αποδοχής θα πρέπει επιπλέον να αναφέρει ρητά ότι υποψήφιοι που έχουν γίνει δεκτοί σε Π.Μ.Σ. του ΟΠΑ και έχουν καταβάλει τη σχετική προκαταβολή, έχουν τη δυνατότητα να μεταφέρουν την προκαταβολή αυτή έναντι της προκαταβολής άλλου Π.Μ.Σ. του ΟΠΑ, στο οποίο έγιναν δεκτοί σε μεταγενέστερο χρόνο. Η δυνατότητα αυτή εξαντλείται στις 30 Ιουνίου του έτους εισαγωγής τους στο πρόγραμμα.

Άρθρο 8

Όροι Φοίτησης – Διδασκόμενα Μαθήματα – Διάρκεια

1. Οι όροι φοίτησης περιλαμβάνονται στον Οδηγό Σπουδών κάθε προγράμματος. Ο υποψήφιος, θα πρέπει πριν εγγραφεί να λάβει γνώση του Οδηγού και να δηλώσει ότι αποδέχεται τους κανόνες λειτουργίας του προγράμματος.

2. Τα διδασκόμενα μαθήματα ορίζονται στον Οδηγό Σπουδών του προγράμματος και διακρίνονται σε υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν.
3. Είτε πρόκειται για Π.Μ.Σ. πλήρους φοίτησης είτε για Π.Μ.Σ. μερικής φοίτησης, ορίζεται ο αριθμός των εκπαιδευτικών πιστωτικών /διδακτικών μονάδων ή των ωρών που απαιτούνται για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. (είτε πρόκειται για μαθήματα ή άλλες υποχρεώσεις, π.χ. πτυχιακή εργασία), ο οποίος θα πρέπει να είναι μεγαλύτερος ή ίσος των 312 ωρών (που αντιστοιχούν σε 8 πλήρη εξαμηνιαία μαθήματα).
4. Η γλώσσα μέρους ή του συνόλου των μαθημάτων μπορεί να είναι η Ελληνική ή άλλη επίσημη γλώσσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
5. Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική και διαπιστώνεται με ευθύνη της Γραμματείας του προγράμματος. Τα στατιστικά στοιχεία της παρακολούθησης ανά μάθημα κοινοποιούνται στο διδάσκοντα του μαθήματος.
6. Σε περίπτωση υπέρβασης του ορίου απουσιών σε ένα μάθημα (το όριο αποφασίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε. και αναφέρεται στον Οδηγό Σπουδών, δεν μπορεί όμως να είναι μεγαλύτερο από το 1/3 του συνόλου των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, του προκύπτοντος αριθμού στρογγυλοποιούμενου στον προηγούμενο ή επόμενο ακέραιο ως εξής: από 0,1 έως 0,4 στον προηγούμενο και από 0,5 έως 0,9 στον επόμενο), ο φοιτητής θεωρείται αποτυχών στο μάθημα αυτό. Σε πολύ ειδικές περιπτώσεις, μπορεί να υπάρχει δυνατότητα επανεξέτασης του θέματος αυτού, κατόπιν απόφασης της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. μετά από εισήγηση του Διευθυντή του Π.Μ.Σ.
7. Η χρονική διάρκεια κάθε Προγράμματος που οδηγεί στη λήψη Μ.Δ.Ε. ορίζεται από την ιδρυτική Υπουργική Απόφαση του Προγράμματος και δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα πλήρες ημερολογιακό έτος.
8. Μέρος του χρόνου αυτού, διατίθεται για τη συγγραφή από το μεταπτυχιακό φοιτητή μεταπτυχιακής ερευνητικής ή συνθετικής διατριβής. Η μέγιστη χρονική διάρκεια για τη διπλωματική εργασία, ορίζεται να είναι έξι (6) μήνες μετά το πέρας των τελευταίων επαναληπτικών εξετάσεων. Αν ο φοιτητής δεν ολοκληρώσει τη διπλωματική του εργασία μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα, δικαιούται να συνεχίσει μέχρι και δύο χρόνια επιπλέον προκειμένου να την ολοκληρώσει. Στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι θέμα της διακριτικής ευχέρειας της εκάστοτε Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής να αποφασίσει για τυχόν επιβάρυνση των φοιτητών με δίδακτρα για κάθε επιπλέον εξάμηνο, καθώς και για το αν θα χορηγηθεί πιστοποιητικό επιτυχούς παρακολούθησης σε φοιτητές που δεν έχουν ολοκληρώσει τη διπλωματική τους εργασία μετά το πέρας της προαναφερθείσας διετούς παράτασης.

Άρθρο 9

Δίδακτρα - Υποτροφίες

1. Με απόφαση της Σ.Ε.Σ. του οικείου ή των οικείων Ιδρυμάτων, μετά από γνώμη της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος ή της Ε.Δ.Ε., μπορεί να προβλέπεται η καταβολή διδάκτρων και το ύψος αυτών για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές συγκεκριμένου προγράμματος, σύμφωνα με το Άρθρο 3 παράγραφος 3 του Ν.3685/2008.
2. Ανώτατο ποσό διδάκτρων, ανάλογα με το τύπο του προγράμματος, καθορίζεται κάθε χρόνο από τη Σύγκλητο Ειδικής Σύνθεσης, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΟΠΑ.
3. Η καταβολή των διδάκτρων γίνεται σε καθορισμένες ημερομηνίες σύμφωνα με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. και πάντως πριν το τέλος του προγράμματος. Σε περίπτωση μη τήρησης των οικονομικών του υποχρεώσεων ο φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα.
4. Το Πρόγραμμα μπορεί να παρέχει έναν αριθμό υποτροφιών ή βραβεία αριστείας, σε φοιτητές πλήρους φοίτησης ή μερικής φοίτησης, σύμφωνα με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. Οι υποτροφίες δίνονται με βάση ακαδημαϊκά ή άλλα αντικειμενικά κριτήρια, σύμφωνα με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. και εγγράφονται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του Προγράμματος. Τυχόν υποχρεώσεις και δικαιώματα των υποτρόφων καθορίζονται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε.

Άρθρο 10

Έλεγχος Γνώσεων – Εξετάσεις – Διαγραφή Λόγω Ανεπαρκούς Επίδοσης

1. Η τελική αξιολόγηση στα επιμέρους μαθήματα του Προγράμματος κάθε μεταπτυχιακού φοιτητή γίνεται με γραπτές εξετάσεις ή/και προφορικές εξετάσεις, εκπόνηση εργασιών ή συνδυασμό των ανωτέρω σύμφωνα με τις αποφάσεις της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε.
2. Η αξιολόγηση της μεταπτυχιακής ερευνητικής ή συνθετικής διατριβής του φοιτητή γίνεται από τριμελή επιτροπή η οποία ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Στη τριμελή επιτροπή συμμετέχουν ο επιβλέπων και δύο (2) άλλα μέλη Δ.Ε.Π., ένα εκ των οποίων θα πρέπει να ανήκει στο Τμήμα ή τα Τμήματα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών που προσφέρουν το Πρόγραμμα. Τα μέλη της επιτροπής θα πρέπει να

έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του Προγράμματος.

3. Η βαθμολογική κλίμακα για την αξιολόγηση της επίδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητών ορίζεται από μηδέν (0) έως δέκα (10): Άριστα από οκτώ και πενήντα ένα (8,51) έως και δέκα (10), λίαν καλώς από έξι και πενήντα ένα (6,51) έως και οκτώμισι (8,5), καλώς από πέντε (5) έως και έξι και μισό (6,5).
4. Στον τίτλο του Μ.Δ.Ε. ο βαθμός του φοιτητή μπορεί να αναγράφεται ή αριθμητικώς ή ως κατηγορία (καλώς, λίαν καλώς, άριστα) ή και με τους δύο τρόπους.
5. Ο βαθμός του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης καθορίζεται από τους βαθμούς των μαθημάτων του Προγράμματος και το βαθμό της διπλωματικής εργασίας με τρόπο που αποφασίζει η Γ.Σ.Ε.Σ. ή η Ε.Δ.Ε. Ο βαθμός του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, με ευθύνη της Γραμματείας, καταχωρείται στον ατομικό φάκελο του φοιτητή.
6. Ο τίτλος του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης είναι δημόσιο έγγραφο. Ο τύπος του ορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου και υπογράφεται από τον Πρύτανη, τον Διευθυντή ή τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του Προγράμματος και τον Προϊστάμενο Γραμματείας του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Σε κάθε περίπτωση, στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης αναφέρονται τα στοιχεία που ορίζονται από το άρθρο 9, παρ. 1, του ΠΔ 380/89. Σε περίπτωση Διδρυματικού μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης στον τίτλο αναφέρονται τα ΑΕΙ και τα Τμήματα που απονέμουν το δίπλωμα και υπογράφεται από τους Πρυτάνεις, τους Διευθυντές του Προγράμματος και τους Προϊσταμένους Γραμματείας των συμμετεχόντων ΑΕΙ βάσει του άρθρου 9, παρ. 2, του ΠΔ 380/89.
7. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του σε Πρόγραμμα που οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης του ΟΠΑ, ο μεταπτυχιακός φοιτητής δεν επιτρέπεται να αποτύχει σε περισσότερα από δύο μαθήματα, όταν πρόκειται για εξαμηνιαία ή σε περισσότερα από τρία (3) μαθήματα, όταν πρόκειται για διμηνιαία ή τριμηνιαία, του Προγράμματος συνολικά και σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να αποτύχει σε περισσότερα από δύο (2) μαθήματα ανά εξάμηνο ή δίμηνο / τρίμηνο. Σε περίπτωση που συνολικά προσφέρονται μόνο δύο (2) μαθήματα στο δίμηνο / τρίμηνο, ο μεταπτυχιακός φοιτητής δεν θα πρέπει να αποτύχει σε περισσότερα από ένα (1) μάθημα ανά δίμηνο / τρίμηνο. Για θέματα επανεξέτασης σε οφειλόμενα μαθήματα ή διαγραφής από το Πρόγραμμα, σχετικές αποφάσεις λαμβάνονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ.
8. Σε ειδικές περιπτώσεις (ασθένεια, φόρτος εργασίας, κ.λπ.) είναι δυνατόν ο φοιτητής να ζητήσει την αναστολή ή τη διακοπή της φοίτησής του είτε την επαναπαρακολούθηση με την επόμενη σειρά, ή ακόμη και την αποχώρησή του από το Πρόγραμμα. Η περίπτωση

επαναπαρακολούθησης με την επόμενη σειρά εξετάζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε. και εάν εγκριθεί, ισχύει μόνο για την επόμενη σειρά, οπότε και θα ισχύουν για το φοιτητή τα ισχύοντα κατά την επόμενη σειρά (πρόγραμμα σπουδών, δίδακτρα, κ.ά.). Σε κάθε περίπτωση επαναπαρακολούθησης ή οριστικής αποχώρησης δεν επιστρέφονται καταβληθέντα δίδακτρα, ούτε και δεν καταβάλλονται εκ νέου.

9. Η γενική παρουσία και συμπεριφορά του φοιτητή κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών του σπουδών είναι προϋπόθεση για την συνέχιση της παρακολούθησης. Περιπτώσεις παραπτωμάτων όπως αντιγραφή, ανάρμοστη συμπεριφορά κ.λπ., συνεπάγονται διαγραφή από το Πρόγραμμα μετά από απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε.
10. Σε κάθε περίπτωση διαγραφής του μεταπτυχιακού φοιτητή δεν επιστρέφονται τυχόν καταβληθέντα δίδακτρα, εκτός και αν αποφασίσει διαφορετικά η Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής.

Άρθρο 11

Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο – Ωρολόγιο Πρόγραμμα

1. Με την εγγραφή του σε Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα, ο φοιτητής παραλαμβάνει από τη Γραμματεία το ετήσιο Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Προγράμματος, το οποίο περιλαμβάνει τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης των διδακτικών περιόδων, τις περιόδους εξετάσεων, τις αργίες, κ.λπ.
2. Στην αρχή κάθε περιόδου ανακοινώνεται το Ωρολόγιο Πρόγραμμα της περιόδου στο οποίο περιλαμβάνονται οι ημέρες και ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων, καθώς και οι αντίστοιχες αίθουσες, οι ημερομηνίες άλλων εκδηλώσεων ή υποχρεώσεων, κ.λπ.
3. Το Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο καθώς και το Ωρολόγιο Πρόγραμμα καταρτίζονται με ευθύνη του Διευθυντή κάθε Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) και εγκρίνονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε.

Άρθρο 12

Διεξαγωγή Εκπαιδευτικού Έργου – Καθήκοντα Διδασκόντων

1. Τη διδασκαλία των μαθημάτων του Προγράμματος μπορούν να αναλαμβάνουν:

- i. Μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π., ομότιμοι καθηγητές, επισκέπτες καθηγητές, ειδικοί επιστήμονες κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος (ΠΔ 407/80) του οικείου Τμήματος ή των οικείων προς το Πρόγραμμα Τμημάτων του ΟΠΑ ή άλλων συναφών Τμημάτων του ΟΠΑ ή άλλου ΑΕΙ.
 - ii. Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών Ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, που είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και έχουν επαρκή επιστημονική ή ερευνητική ή συγγραφική δραστηριότητα.
 - iii. Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σημαντική σχετική εμπειρία στο αντικείμενο του Π.Μ.Σ.
2. Σε κάθε περίπτωση, από το σύνολο των διδακτικών ωρών κάθε Π.Μ.Σ. του ΟΠΑ³, τουλάχιστον τα 2/3 πρέπει να διδάσκονται από μέλη Δ.Ε.Π. του ΟΠΑ.
3. Τα μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.Π., βάσει του Άρθρου 5 παράγραφος 2 του Ν.3685/2008, δεν επιτρέπεται να απασχολούνται αποκλειστικά σε Π.Μ.Σ.
4. Φροντιστηριακές ασκήσεις στα πλαίσια μαθημάτων του Π.Μ.Σ. μπορούν να ανατίθενται, εκτός των ανωτέρω και σε μέλη του διδακτικού προσωπικού, σε μεταδιδακτορικούς ερευνητές, καθώς και σε υποψηφίους διδάκτορες των οικείων προς το Πρόγραμμα Τμημάτων του ΟΠΑ ή άλλων συναφών Τμημάτων του ΟΠΑ.
5. Η διδασκαλία των μαθημάτων και ασκήσεων των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. ανατίθεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε. με απόφασή της, ύστερα από εισήγηση της Γενικής Συνέλευσης των μελών Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. του Τμήματος. Σε περίπτωση που οι αναθέσεις αυτές γίνονται σε εξωτερικούς ή άλλους συνεργάτες, μη μέλη του Διδακτικού Προσωπικού του ΟΠΑ ή των άλλων ΑΕΙ, απαιτείται ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε., μετά από πρόταση του Διευθυντή του Π.Μ.Σ. Η αιτιολόγηση πρέπει να συμπεριλαμβάνει βιογραφικά σημειώματα των εξωτερικών συνεργατών.
6. Οι διδάσκοντες προτείνουν για κάθε μάθημα της αρμοδιότητάς τους κατάλογο διδακτικών βιβλίων, άρθρων και βοηθημάτων, προς διευκόλυνση των μεταπτυχιακών φοιτητών. Επίσης υποχρεούνται στην αρχή κάθε περιόδου να δίνουν στους φοιτητές περιγραφή του μαθήματος, των διαλέξεων καθώς και των ασκήσεων που θα δοθούν κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Οι διδάσκοντες οφείλουν, όπου υπάρχει, να χρησιμοποιούν την ψηφιακή πλατφόρμα του Πανεπιστημίου ή του Π.Μ.Σ. στο οποίο διδάσκουν, στην οποία θα περιλαμβάνουν σημειώσεις, παρουσιάσεις, βοηθήματα, κ.λπ.

³ Εξαιρουμένων δηλαδή των Διδρυματικών προγραμμάτων.

Άρθρο 13

Διοικητική Υποστήριξη των Π.Μ.Σ.

Α. Διεύθυνση Προγραμμάτων

1. Ο Διευθυντής, οι Επιστημονικοί Υπεύθυνοι και τα μέλη της Σ.Ε. ή της Ε.Δ.Ε. σε περίπτωση Διατμηματικών ή Διιδρυματικών προγραμμάτων (βλέπε άρθρο 3) έχουν την ευθύνη για την οργάνωση, τη λειτουργία και την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων σχετικά **με το Π.Μ.Σ.**
2. Τη θέση του Διευθυντή και Επιστημονικού Υπεύθυνου καταλαμβάνουν μέλη Δ.Ε.Π. από τις δύο ανώτερες βαθμίδες (Καθηγητής ή Αναπληρωτής Καθηγητής) του Τμήματος.
3. Ο Διευθυντής και οι Επιστημονικοί Υπεύθυνοι **του Π.Μ.Σ.** εισηγούνται στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος κάθε θέμα που αναφέρεται στην αποτελεσματική οργάνωση και λειτουργία **του Προγράμματος.**
4. Ο Διευθυντής είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση, **σε συνεργασία με τους Επιστημονικούς Υπευθύνους,** του προϋπολογισμού του Προγράμματος, τον οποίο υποβάλλει προς έγκριση στη Γ.Σ.Ε.Σ. ή στην Ε.Δ.Ε., στην περίπτωση Διατμηματικού Προγράμματος και στη συνέχεια στη Σ.Ε.Σ. Για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και του απολογισμού ο Διευθυντής επικουρείται από το διαχειριστή του Ε.Λ.Κ.Ε. /ΟΠΑ που είναι αρμόδιος για το πρόγραμμα.

Επίσης, οι Διευθυντές των Π.Μ.Σ. εποπτεύουν την εύρυθμη λειτουργία των Γραμματειών, συγκροτούν επιτροπές για τη μελέτη ή διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων, εγκρίνουν, **σε συνεργασία με τους Επιστημονικούς Υπευθύνους,** τις δαπάνες του προγράμματος σύμφωνα με τον ετήσιο εγκεκριμένο από την Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε. προϋπολογισμό. Περαιτέρω, μεριμνούν για την έγκαιρη λήψη των απαιτούμενων αποφάσεων συλλογικών οργάνων (Γ.Σ.Ε.Σ., Σ.Ε.Σ., κ.λπ.) και επιβλέπουν την τήρηση της Υπουργικής Απόφασης που αφορά σε κάθε πρόγραμμα, των νόμων, του Οδηγού Σπουδών του προγράμματος και του Εσωτερικού Κανονισμού του Πανεπιστημίου. Περαιτέρω, **σε συνεργασία με τους Επιστημονικούς Υπευθύνους,** υπογράφουν τις συμβάσεις ανάθεσης έργου, όπου αυτό απαιτείται και έχουν υποχρέωση ενημέρωσης της Γ.Σ.Ε.Σ. /Ε.Δ.Ε. και της Σ.Ε.Σ. σε κάθε θέμα της αρμοδιότητάς τους.

5. Οι εκπρόσωποι των Τμημάτων στην Ε.Δ.Ε. έχουν υποχρέωση να ενημερώνουν τις Γ.Σ.Ε.Σ. των Τμημάτων τους.

B. Υποχρεώσεις Γραμματείας

1. Τη διοικητική υποστήριξη των προγραμμάτων, που προβλέπεται από το άρθρο 11 παράγραφος 1β του Ν. 2083/92, αναλαμβάνει το επισπεύδον Τμήμα, όπως ορίζεται από το ιδρυτικό ΦΕΚ εκάστου προγράμματος.
2. Η διοικητική υποστήριξη των Π.Μ.Σ. κάθε Τμήματος παρέχεται από τη Γραμματεία Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του εκάστοτε Τμήματος. Προκειμένου να συντονιστούν οι δραστηριότητες των Γραμματειών των Π.Μ.Σ. κάθε Τμήματος, συνέρχονται με ευθύνη του Προϊσταμένου Γραμματείας του ΟΠΑ, οι υπεύθυνοι Γραμματείς των επιμέρους Γραμματειών σε τακτά χρονικά διαστήματα και συζητούν βασικά θέματα λειτουργίας που αφορούν όλες τις Γραμματείες. Η εύρυθμη λειτουργία των Γραμματειών των Π.Μ.Σ. των Τμημάτων αποτελεί ευθύνη του Προϊσταμένου Γραμματείας του ΟΠΑ.
3. Όλες οι Γραμματείες Π.Μ.Σ. πρέπει να τηρούν τα ακόλουθα αρχεία:
 - i. Πρόγραμμα διδασκαλίας, ωρολόγιο πρόγραμμα και κατάσταση διδασκόντων στο Π.Μ.Σ.
 - ii. Αρχείο πρακτικών Γ.Σ.Ε.Σ. ή Ε.Δ.Ε.
 - iii. Πρωτόκολλο διακινουμένων εγγράφων.
 - iv. Ατομικό φάκελο φοιτητών-πτυχιούχων (που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τις βαθμολογίες ανά μάθημα και τους τελικούς βαθμούς των φοιτητών).
 - v. Αντίγραφα πτυχίων.
 - vi. Αντίγραφα βεβαιώσεων που έχουν εκδοθεί με τις σχετικές υπογραφές και σφραγίδες.
 - vii. Βεβαιώσεις ισοτιμίας και αντιστοιχίας πτυχίων (όπου απαιτείται).
 - viii. Οικονομικές υποχρεώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών.
 - ix. Προκηρύξεις προγραμμάτων (στις οποίες πρέπει να αναφέρονται περιληπτικά οι όροι φοίτησης).
 - x. Αρχείο εισακτέων φοιτητών ανά σειρά του Προγράμματος.
 - xi. Κατάσταση εκπροσώπων στη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης ή την Ε.Δ.Ε.
 - xii. Μητρώο υποψηφίων διδασκόντων, επιβλεπόντων καθηγητών και 3μελών ή 7μελών επιτροπών.
 - xiii. Κατάσταση διπλωματικών εργασιών ή διδακτορικών διατριβών που έχουν υποβληθεί.
 - xiv. Χρήση αιθουσών διδασκαλίας.
 - xv. Ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων και παρουσίες του φοιτητή.
 - xvi. Πρόγραμμα εξετάσεων ανά εξεταστική περίοδο.
 - xvii. Στατιστικά στοιχεία.
4. Πέραν των ανωτέρω αρχείων μπορεί να τηρούνται και άλλα με απόφαση του Προϊσταμένου Γραμματείας του ΟΠΑ. Ο Προϊστάμενος

Γραμματείας του ΟΠΑ έχει την ευθύνη καθορισμού των λεπτομερειών του περιεχομένου και της τήρησης των αρχείων.

5. Η υποστήριξη που παρέχει η Γραμματεία κάθε Π.Μ.Σ. καλύπτει τις ακόλουθες δράσεις:
 - i. Τήρηση πρακτικών Γ.Σ.Ε.Σ. ή Ε.Δ.Ε.
 - ii. Διαδικασία προκήρυξης του Προγράμματος ανά έτος.
 - iii. Συγκέντρωση δικαιολογητικών υποψηφίων Μεταπτυχιακών Φοιτητών (ΜΦ).
 - iv. Εγγραφές ΜΦ (μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής).
 - v. Σύνταξη καταλόγου εγγραφομένων ανά πρόγραμμα και μάθημα και ενημέρωση των σχετικών καταλόγων στην αρχή κάθε διδακτικής περιόδου.
 - vi. Τήρηση ατομικού φακέλου, για κάθε εγγεγραμμένο ΜΦ και ενημέρωσή του κατά τη διάρκεια των σπουδών του.
 - vii. Έκδοση δελτίου βαθμολογίας των ΜΦ.
 - viii. Σύνταξη προγραμμάτων (ωρολογίων και εξετάσεων).
 - ix. Έκδοση πάσης φύσεως πιστοποιητικών και βεβαιώσεων που χορηγούνται κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων, υπογράφονται από τον /την Προϊστάμενο Γραμματείας των Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή από τον Προϊστάμενο Γραμματείας του ΟΠΑ στην περίπτωση που ο/η Προϊστάμενος Γραμματείας των Π.Μ.Σ. του Τμήματος δεν είναι μόνιμος/η δημόσιος υπάλληλος ή συμβασιούχος αορίστου χρόνου.
 - x. Τήρηση ηλεκτρονικού αρχείου ΜΦ.
 - xi. Γραμματειακή στήριξη των Γ.Σ.Ε.Σ. των Τμημάτων και των Ε.Δ.Ε. των προγραμμάτων.
 - xii. Παροχή πάσης φύσεως πληροφοριών και στοιχείων σχετικά με τα Προγράμματα που οδηγούν στη λήψη Μ.Δ.Ε. της αρμοδιότητάς της.
 - xiii. Διαδικασίες απονομής τίτλου και αναγόρευσης πτυχιούχων Μ.Δ.Ε. σε συνεργασία με το Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων του ΟΠΑ.
 - xiv. Ενημέρωση αρχείου πτυχιούχων.
 - xv. Μέριμνα για ενημέρωση των ιστοσελίδων του Προγράμματος της αρμοδιότητάς της.

- χνί. Ενημέρωση του διαχειριστή του προγράμματος στον Ε.Λ.Κ.Ε./ΟΠΑ σχετικά με α) κάθε μεταβολή στον κατάλογο των ΜΦ που παρακολουθούν το πρόγραμμα (π.χ. αποχωρήσεις), β) κάθε μεταβολή στο πρόγραμμα που έχει σχέση με την οικονομική διαχείρισή του και γ) τις οικονομικές υποχρεώσεις των ΜΦ του προγράμματος. Η ενημέρωση αυτή γίνεται σε συνεργασία με το Διευθυντή του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 14

Αξιολόγηση των Προγραμμάτων που οδηγούν στη λήψη Μ.Δ.Ε.

1. Κάθε Πρόγραμμα πρέπει να θεσπίσει διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης. Συστηματικά πρέπει οι φοιτητές να αξιολογούν τους διδάσκοντες και το περιεχόμενο εκάστου μαθήματος του προγράμματος. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο με ευθύνη του Επιστημονικού Υπεύθυνου του Π.Μ.Σ., μετά τη παράδοση της βαθμολογίας όλων των μαθημάτων. Η σύνοψη των αποτελεσμάτων συζητείται από την Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε. με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του προγράμματος.
2. Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών πραγματοποιεί, με αποφάσεις της Συγκλήτου Ειδικής Σύθεσης, τουλάχιστον 1 φορά κάθε 4 χρόνια, με τη συμμετοχή εξωτερικών αξιολογητών, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου που επιτελείται στα Προγράμματα που οδηγούν στη λήψη Μ.Δ.Ε., σε επίπεδο Ιδρύματος. Η αξιολόγηση μπορεί να περιλαμβάνει και άλλα στοιχεία, πέραν των μαθημάτων, όπως πρακτική άσκηση, πτυχιακή εργασία, επαφή με την αγορά εργασίας, κ.λπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ (Δ.Δ.)

Άρθρο 15

Στόχος των Διδακτορικών Σπουδών

1. Οι διδακτορικές σπουδές διέπονται από τις σχετικές διατάξεις του Ν.3685/2008.
2. Τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών μπορούν να προσφέρουν σε μεταπτυχιακούς φοιτητές τη δυνατότητα συνέχισης των σπουδών μετά την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. για τη λήψη διδακτορικού διπλώματος. Τα Προγράμματα Διδακτορικών Σπουδών παρέχουν εξειδίκευση στα κύρια γνωστικά πεδία των Τμημάτων του ΟΠΑ, αλλά και σε συγγενή πεδία που διδάσκονται στα Τμήματα και θεραπεύονται μέσω μετεκπαίδευσης και έρευνας.
3. Οι Διδακτορικές Σπουδές αποβλέπουν αφενός στην παραγωγή πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας υψηλού επιπέδου και αφετέρου στη δημιουργία επιστημόνων ικανών να συμβάλουν στην πρόοδο της επιστήμης, της εκπαίδευσης και των εφαρμογών. Οι απόφοιτοι των διδακτορικών προγραμμάτων προορίζονται να στελεχώσουν το ερευνητικό, επιχειρηματικό και ακαδημαϊκό δυναμικό της Ελλάδας και του εξωτερικού.
4. Παράλληλα, τα διδακτορικά προγράμματα αποτελούν για τα Τμήματα, αλλά και το Πανεπιστήμιο συνολικά, πηγή ακαδημαϊκού κύρους και διεθνούς αναγνώρισης και συμβάλλουν στην αναβάθμιση της ερευνητικής παραγωγής, με έμφαση στη δημοσίευση της επιστημονικής εργασίας που συντελείται στα πλαίσιά τους.

Άρθρο 16

Οδηγός Σπουδών Διδακτορικών Προγραμμάτων

1. Στον Οδηγό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος περιλαμβάνονται και τα θέματα που αφορούν στα Προγράμματα Διδακτορικών Σπουδών.

Άρθρο 17

Διαδικασία Εισαγωγής

1. Η διαδικασία αξιολόγησης υποψηφίων διδακτορικών φοιτητών είναι συνεχής. Η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος ή η Ε.Δ.Ε. αποφασίζει για τα γνωστικά αντικείμενα που θα προκηρυχθούν και ορίζει Εισηγητική Επιτροπή. Προκηρύξεις μπορεί να επαναλαμβάνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα.
2. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που υποβάλλονται από κάθε υποψήφιο είναι τα εξής:
 - i. Σχετική αίτηση στη Γραμματεία Π.Μ.Σ. του Τμήματος, στην οποία ενδιαφέρεται να εκπονήσει τη διδακτορική διατριβή.
 - ii. Βιογραφικό Σημείωμα.
 - iii. Έκθεση ιεραρχημένων ερευνητικών ενδιαφερόντων και προτεραιοτήτων.
 - iv. Πιστοποιητικό επαρκούς γνώσης μιας τουλάχιστον επίσημης γλώσσας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά προτίμηση της Αγγλικής.
 - v. Τουλάχιστον δύο συστατικές επιστολές από μέλη Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι. σε φάκελο κλειστό από το συστήνοντα. Συστατική επιστολή από εργοδότη θα ζητείται σαν επιπρόσθετη ανάλογα με το Τμήμα.
 - vi. Αντίγραφα εργασιών που έχουν εκπονηθεί σε προηγούμενα προπτυχιακά ή μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών.

Άρθρο 18

Κριτήρια Εισαγωγής στα Προγράμματα Διδακτορικών Σπουδών

1. Οι υποψήφιοι φοιτητές των διδακτορικών προγραμμάτων πρέπει να έχουν τα εξής κατ' ελάχιστον τυπικά προσόντα:
 - i. Πτυχίο Ελληνικού Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. ή ομοταγούς Πανεπιστημίου του εξωτερικού.
 - ii. Αναγνωρισμένο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης Ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ομοταγούς Πανεπιστημίου του εξωτερικού, μεταπτυχιακού επιπέδου αναγνωρισμένου από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., στα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος ή σε συγγενές αντικείμενο, με την εξαίρεση περιπτώσεων που ορίζει ο νόμος.
2. Η Γ.Σ.Ε.Σ. ή η Ε.Δ.Ε. μπορεί να προσθέσει και άλλα κριτήρια όπως ερευνητικό έργο, εξετάσεις, προϋπηρεσία, συνέντευξη κ.λπ.

Άρθρο 19

Κριτήρια για την ανακήρυξη σε Υποψήφιο Διδάκτορα Παρακολούθηση διαλέξεων

1. Για να ανακηρυχθεί ο φοιτητής σε Υποψήφιο Διδάκτορα απαιτείται να εισαχθεί σε προ-διδακτορικό πρόγραμμα (pre-doctoral program) τουλάχιστον ενός εξαμήνου και να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς σε έναν ελάχιστο αριθμό δύο (2) μαθημάτων, από τα μαθήματα που προσφέρονται από το Τμήμα ειδικά για διδακτορικούς φοιτητές, ή να συμμετάσχει σε εξετάσεις επάρκειας.
2. Τα μαθήματα που προσφέρονται στα διδακτορικά προγράμματα ενός Τμήματος είναι ανοιχτά σε διδακτορικούς φοιτητές των άλλων Τμημάτων που διαθέτουν το κατάλληλο υπόβαθρο. Κάθε Τμήμα οφείλει να αναφέρει στο Πρόγραμμα Σπουδών του τα μαθήματα που προσφέρονται σε φοιτητές άλλων Τμημάτων, τα οποία οι φοιτητές μπορούν να προσμετρήσουν στις εκπαιδευτικές μονάδες (credits) για την ανακήρυξή τους σε υποψήφιους διδάκτορες.
3. Η επιλογή των φοιτητών άλλων Τμημάτων για την παρακολούθηση των μαθημάτων που προσφέρονται στο διδακτορικό πρόγραμμα ενός Τμήματος γίνεται από τη Σ.Ε. του Π.Δ.Σ. του Τμήματος.

Άρθρο 20

Υποβολή Ερευνητικής Πρότασης

1. Ο υποψήφιος αφού ικανοποιήσει τα κριτήρια των άρθρων 18 και 19 του παρόντος κανονισμού και έχει ανακηρυχθεί σε υποψήφιο διδάκτορα, συντάσσει και υποβάλλει επίσης στη Γ.Σ.Ε.Σ. ή στην Ε.Δ.Ε. μία ερευνητική πρόταση, στην οποία παρουσιάζει συνοπτικά το προτεινόμενο αντικείμενο της διδακτορικής του έρευνας.
2. Η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος ή η Ε.Δ.Ε, ύστερα από εισήγηση του Επιστημονικού Υπευθύνου Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος (βλ. Άρθρο 3, Παράγραφο 1 του Κεφαλαίου Α), ελέγχει τα προσόντα του υποψηφίου και αν αυτά είναι επαρκή, εξετάζει την επιστημονική επάρκεια της ερευνητικής του πρότασης, συνεκτιμά τη δυνατότητα επίβλεψης της διδακτορικής διατριβής από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και αποφασίζει για την αποδοχή ή απόρριψη της αίτησης εισαγωγής. Σε περίπτωση αποδοχής της αίτησης ορίζεται ο Επιβλέπων Καθηγητής και η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή σύμφωνα με το Νόμο. Η ημερομηνία αυτή καθορίζει την έναρξη παραμονής του υποψηφίου διδάκτορα στο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών.

Άρθρο 21

Εκπόνηση Διατριβής

1. Μετά από την ικανοποίηση των οποιωνδήποτε άλλων προϋποθέσεων και υποχρεώσεων εκ μέρους του υποψήφιου διδάκτορα, το διδακτορικό πρόγραμμα εστιάζεται στην εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Η διδακτορική διατριβή πρέπει να αποτελεί μία σημαντική συνεισφορά στην επιστημονική γνώση.
2. Ο επιστημονικός και ερευνητικός χαρακτήρας της διδακτορικής διατριβής τη διαφοροποιεί ουσιαστικά και καθοριστικά από την αντίστοιχη εργασία του μεταπτυχιακού προγράμματος, που οδηγεί στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης. Η πρωτοτυπία και η συμβολή της διατριβής στην επιστήμη αποδεικνύεται με τη δημοσίευση μέρους της σε επιστημονικά περιοδικά με σύστημα κριτών ή/και παρουσίαση σε διεθνή συνέδρια.
3. Η διδακτορική διατριβή συντάσσεται στην Ελληνική, ή κατόπιν αδειάς της Γ.Σ.Ε.Σ. /Ε.Δ.Ε., σε επίσημη γλώσσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση θα πρέπει να συντάσσεται και ευρεία περίληψη στην Ελληνική. Η διδακτορική διατριβή και η περίληψή της κατατίθενται στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του ΟΠΑ.

Άρθρο 22

Διαδικασίες Επιβλεπόμενης Έρευνας

1. Τα καθήκοντα του Επιβλέποντος Καθηγητή, της Συμβουλευτικής Επιτροπής και της Εξεταστικής Επιτροπής διέπονται από τις κείμενες διατάξεις του Ν. 3685/2008.
2. Ο Επιβλέπων Καθηγητής καθοδηγεί και υποστηρίζει την έρευνα του υποψήφιου διδάκτορα. Η λειτουργία της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής είναι σημαντική, αλλά δεν υποκαθιστά τον ιδιαίτερο ρόλο του Επιβλέποντος Καθηγητή, του οποίου η εμπλοκή στην επιβλεπόμενη έρευνα είναι κρίσιμη. Ειδικότερα, η άμεση συνεργασία επιβλέποντος και υποψηφίου διδάκτορα πρέπει να είναι τακτική και συνεχής.
3. Ο Επιβλέπων Καθηγητής ανήκει στις βαθμίδες του Καθηγητή, ή του Αναπληρωτή Καθηγητή ή του Επίκουρου Καθηγητή του Τμήματος.
4. Η Γ.Σ.Ε.Σ. ή η Ε.Δ.Ε. καθορίζει με απόφασή της το μέγιστο αριθμό των επιβλεπομένων διδακτορικών φοιτητών ανά Επιβλέποντα Καθηγητή, ο οποίος δεν μπορεί, να υπερβαίνει τους πέντε (5) φοιτητές.

Άρθρο 23

Διάρκεια Σπουδών - Όροι φοίτησης - Έλεγχος Προόδου

1. Τα διδακτορικά προγράμματα του ΟΠΑ είναι κυρίως πλήρους φοίτησης. Υπό αυτήν την έννοια, ο υποψήφιος πρέπει να έχει ως κύρια απασχόλησή του τις διδακτορικές σπουδές. Η υποχρέωση αυτή ισχύει και για εκείνους που δεν προσφέρουν επικουρική εργασία.
2. Οι Διδακτορικοί Φοιτητές είναι πλήρους φοίτησης. Κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους από την εισαγωγή τους στο Διδακτορικό Πρόγραμμα, οι Υποψήφιοι Διδάκτορες υποχρεούνται και αυτοί να είναι πλήρους φοίτησης. Μετά τη συμπλήρωση του χρόνου αυτού μπορούν να ζητήσουν με αίτησή τους προς την Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε. και σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή, να γίνουν μερικής φοίτησης. Η Γ.Σ.Ε.Σ. ή η Ε.Δ.Ε. εξετάζει τις αιτήσεις αυτές και τις εγκρίνει ή τις απορρίπτει.
3. Η διάρκεια των Διδακτορικών Σπουδών δεν μπορεί να είναι μικρότερη από έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα μετά την εισαγωγή τους στο Διδακτορικό Πρόγραμμα και τον ορισμό της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Η μέγιστη παραμονή του φοιτητή σε Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών ορίζεται στα τέσσερα συν δύο (4 + 2) χρόνια μετά την ημερομηνία ανακήρυξης σε υποψήφιο διδάκτορα (πλέον των περιόδων που ο φοιτητής/τρια δικαιολογημένα απουσιάζει από το Πρόγραμμα λόγω ασθένειας ή άλλου σοβαρού λόγου). Μετά την παρέλευση των τεσσάρων (4) ετών χρειάζεται ειδική δικαιολόγηση από την Συμβουλευτική Επιτροπή, καθώς και υποβολή χρονοδιαγράμματος που να τεκμηριώνει τη δυνατότητα ολοκλήρωσης σε δύο (2) το πολύ ακόμη έτη.
4. Σε χρονικό διάστημα που αποφασίζει η Σ.Ε. ή η Γ.Σ.Ε.Σ. /Ε.Δ.Ε. που πάντως δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) έτος από την ανακήρυξη σε υποψήφιο διδάκτορα, ο υποψήφιος διδάκτωρ υποβάλλει στη Συμβουλευτική Επιτροπή εκτενή και λεπτομερή ερευνητική αναφορά / έκθεση, η οποία περιέχει τη πρόοδο του ερευνητικού του έργου. Στην έκθεση αυτή μπορεί να αναθεωρεί, να επεκτείνει και να εξειδικεύει την αρχική πρόταση που υπέβαλλε κατά την έναρξη των σπουδών του. Με πρόταση του Επιβλέποντος Καθηγητή ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε. μέχρι ένα (1) ακόμη έτος.
5. Η ερευνητική αναφορά / έκθεση παρουσιάζεται προφορικώς ενώπιον της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Η προφορική παρουσίαση διεξάγεται σε ανοικτή συνεδρία της Συμβουλευτικής Επιτροπής, την οποία δύνανται να παρακολουθήσουν όλα τα μέλη Δ.Ε.Π., οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος ή και άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου. Η προφορική εξέταση αποβλέπει στην άμεση επικοινωνία του υποψηφίου διδάκτορα με τη Συμβουλευτική Επιτροπή και στην ευρύτερη ενημέρωση και ανταλλαγή απόψεων.

6. Η Συμβουλευτική Επιτροπή είναι αρμόδια για την έγκριση ή αναθεώρηση της ερευνητικής αναφοράς /έκθεσης και ενημερώνει τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε. σχετικά με την κρίση της. Σε περίπτωση απόρριψης από τη Συμβουλευτική Επιτροπή, ο υποψήφιος διδάκτωρ υποβάλλει νέα, αναθεωρημένη έκθεση εντός εξαμήνου, η οποία ακολουθεί την ίδια διαδικασία με την αρχική. Αν και η νέα έκθεση δεν γίνει δεκτή από τη Συμβουλευτική Επιτροπή τότε με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε., εκτός ειδικών περιπτώσεων, ο υποψήφιος διαγράφεται από το πρόγραμμα.
7. Οι υποψήφιοι διδάκτορες υποχρεούνται να παρουσιάζουν τη πρόοδο της ερευνητικής τους εργασίας σε σεμινάρια, τα οποία οργανώνονται από το ή τα οικεία Τμήματα κάθε ακαδημαϊκό έτος για το σκοπό αυτό.
8. Οι υποψήφιοι διδάκτορες που προσφέρουν επικουρική εργασία, είτε απαλλάσσονται των διδάκτρων είτε αποζημιώνονται για την εργασία που προσφέρουν, σύμφωνα με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. Τα όρια των αποζημιώσεων καθορίζονται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.
9. Η Συμβουλευτική Επιτροπή για τον υποψήφιο διδάκτορα υποβάλλει το μήνα Μάιο κάθε ακαδημαϊκού έτους ετήσια έκθεση προόδου στη Σ.Ε. του Τμήματος ή στην Ε.Δ.Ε. Την ευθύνη σύνταξης της έκθεσης έχει ο Επιβλέπων Καθηγητής. Η έκθεση προόδου υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση του πρώτου έτους σπουδών του υποψηφίου. Στην έκθεση περιγράφεται η ερευνητική και επικουρική εργασία που ολοκληρώθηκε κατά το προηγούμενο έτος και τίθενται οι στόχοι του επόμενου.
10. Η Γ.Σ.Ε.Σ. ή η Ε.Δ.Ε. μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή από το διδακτορικό πρόγραμμα υποψηφίου διδάκτορα (βλ. και Παράγραφο 4 παραπάνω), του οποίου η πρόοδος κρίνεται ανεπαρκής ή σε περίπτωση που ο υποψήφιος διδάκτωρ δεν ανταποκρίνεται στις εκπαιδευτικές υπηρεσίες που του έχουν ανατεθεί από το Τμήμα ή αρνείται να καταβάλει τα δίδακτρα που ισχύουν.
11. Ο υποψήφιος διδάκτωρ δικαιούται να ζητήσει αναστολή σπουδών μία φορά κατά τη διάρκεια των σπουδών του. Το χρονικό διάστημα της αναστολής δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από δύο (2) έτη. Η Γ.Σ.Ε.Σ. ή η Ε.Δ.Ε. κρίνει τη σπουδαιότητα των λόγων της αιτούμενης αναστολής και εφ' όσον γίνουν αποδεκτοί, ο υποψήφιος μπορεί να συνεχίσει τις σπουδές του μετά το χρονικό διάστημα της αναστολής αλλά σύμφωνα με τους τότε ισχύοντες όρους. Σε αντίθετη περίπτωση, ο υποψήφιος διαγράφεται από το Διδακτορικό Πρόγραμμα.
12. Σε οποιαδήποτε περίπτωση διαγραφής υποψηφίου διδάκτορα δεν επιστέφονται τυχόν καταβληθέντα δίδακτρα.

Άρθρο 24

Τελική Κρίση της Διδακτορικής Διατριβής

1. Η τελική κρίση και αξιολόγηση της διατριβής του υποψήφιου διδάκτορα γίνεται από επταμελή Εξεταστική Επιτροπή αποτελούμενη από μέλη Δ.Ε.Π., στην οποία συμμετέχουν τα τρία μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής, καθώς και τέσσερα μέλη που ορίζονται από την Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε. σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Άρθρο 9, παρ. 4 α) του Ν.3685/2008, τέσσερα (4) τουλάχιστον μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να είναι μέλη Δ.Ε.Π., εκ των οποίων τουλάχιστον δύο (2) πρέπει να ανήκουν στο οικείο Τμήμα. Τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, ή αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι. Τρία τουλάχιστον μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής ανήκουν στη βαθμίδα του Καθηγητή. Τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής ανήκουν στο ίδιο ή συγγενές επιστημονικό πεδίο με αυτό της διατριβής.
2. Ο υποψήφιος διδάκτωρ αναπτύσσει τη διατριβή του δημοσίως και ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής, η οποία κρίνει την πρωτοτυπία της και τη συμβολή της στην επιστήμη. Η έγκρισή της απαιτεί τη σύμφωνη γνώμη τουλάχιστον πέντε μελών της Εξεταστικής Επιτροπής. Η Εξεταστική Επιτροπή τηρεί πρακτικά, στα οποία περιέχονται οι γνώμες όλων των μελών της σχετικά με την πρωτοτυπία και συμβολή της διατριβής, η αιτιολογημένη θετική ή αρνητική ψήφος κάθε μέλους και η τελική απόφαση της Επιτροπής. Η επίσημη αναγόρευση του υποψήφιου σε διδάκτορα γίνεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε., βάσει των πρακτικών της Εξεταστικής Επιτροπής.
3. Η διδακτορική διατριβή αξιολογείται ως επιτυχής ή ως ανεπιτυχής.

Άρθρο 25

Δίδακτρα και Όροι Απαλλαγής

1. Ο υποψήφιος διδάκτωρ καταβάλλει τα εκάστοτε ισχύοντα δίδακτρα σύμφωνα με τις αποφάσεις της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. Τα δίδακτρα κυμαίνονται εντός των ορίων που θέτει η Σύγκλητος. Ο χρόνος τμηματικής καταβολής ή του συνόλου των διδάκτρων αποφασίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε. Υπεύθυνος για την εκτέλεση των αποφάσεων αυτών της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. είναι ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.
2. Όσοι υποψήφιοι διδάκτορες κάνουν ικανοποιητική πρόοδο και προσφέρουν επικουρική εργασία στο ή στα Τμήματα μπορούν, με

απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε., να απαλλαγούν μέρους ή του συνόλου των διδασκόντων.

3. Η επικουρική εργασία περιλαμβάνει ενδεικτικά τα ακόλουθα κατ'ελάχιστον καθήκοντα:
 - i. Εποπτείες στο προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό πρόγραμμα εξετάσεων του Τμήματος.
 - ii. Διεξαγωγή και διόρθωση φροντιστηριακών ασκήσεων σε προπτυχιακούς ή μεταπτυχιακούς φοιτητές.
 - iii. Επίβλεψη και εξέταση προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών εργασιών.
 - iv. Επίβλεψη των Εργαστηρίων του Τμήματος.
4. Η επικουρική εργασία, που προσφέρει ο υποψήφιος διδάκτωρ, περιγράφεται στην ετήσια έκθεση προόδου της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Η Γ.Σ.Ε.Σ. ή η Ε.Δ.Ε. μπορεί να προσθέτει και άλλα καθήκοντα στους υποψήφιους διδάκτορες. Η επικουρική εργασία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) ώρες εβδομαδιαίως, κατά μέσο όρο.

Άρθρο 26

Υποτροφίες

1. Τα Προγράμματα Διδακτορικών Σπουδών μπορεί να προβλέπουν την παροχή υποτροφιών ή αναστολής διδασκόντων (με ή χωρίς αντίστοιχη παροχή επικουρικής εργασίας) σύμφωνα με ακαδημαϊκά ή άλλα κριτήρια, τα οποία αποφασίζει η Σ.Ε. ή η Ε.Δ.Ε.

Άρθρο 27

Είδος και Τύπος Διδακτορικού Διπλώματος

1. Ο τίτλος του Διδακτορικού Διπλώματος είναι δημόσιο έγγραφο και απονέμεται σε ένα από τα γνωστικά αντικείμενα του οικείου Τμήματος (ή των οικείων Τμημάτων στην περίπτωση Διατμηματικών ή διεπιστημονικών Προγραμμάτων) στο οποίο διεξάγεται το σχετικό Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών.
2. Ο τύπος του Διδακτορικού Διπλώματος (Τμηματικό, Διατμηματικό ή Διδρυματικό) ορίζεται με απόφασή της Συγκλήτου Ειδικής Σύνοψης του ΟΠΑ. Το Διδακτορικό Δίπλωμα υπογράφεται από τον Πρύτανη, το Διευθυντή του Προγράμματος και τον Προϊστάμενο Γραμματείας του ΟΠΑ. Σε κάθε περίπτωση στο Διδακτορικό Δίπλωμα αναγράφονται τα στοιχεία που ορίζονται από το άρθρο 17 του ΠΔ 380/99.

3. Σε περίπτωση Διδρυματικού Διδακτορικού Διπλώματος ισχύουν κατ' αναλογία όσα αναφέρονται στο άρθρο 10 (Παράγραφος 6) του παρόντος Κανονισμού για Διδρυματικό Μ.Δ.Ε.

Άρθρο 28

Διεθνής Προσανατολισμός

1. Οι υποψήφιοι διδάκτορες οφείλουν να επιδεικνύουν εξωστρεφή προσανατολισμό και επικοινωνία με τη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα.
2. Ο υποψήφιος διδάκτωρ μπορεί να πραγματοποιήσει ένα μέρος των σπουδών του σε Πανεπιστήμιο άλλης χώρας, μετά από σύμφωνη γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής και της Σ.Ε. ή της Ε.Δ.Ε., προκειμένου να εξοικειωθεί με το διεθνές σύστημα παραγωγής, αξιολόγησης και τεκμηρίωσης της επιστημονικής γνώσης. Ο υποψήφιος διδάκτωρ οφείλει να επιδιώκει την ενεργή παρουσία του στο διεθνές ακαδημαϊκό σύστημα, συμμετέχοντας, όσον είναι δυνατόν, σε σεμινάρια διδακτορικών φοιτητών ή επιστημονικά συνέδρια και επιδιώκοντας την αναγνώριση της έρευνάς του με δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά με σύστημα κριτών.
3. Εφ' όσον υπάρχει οικονομική δυνατότητα, τα Π.Μ.Σ. μπορούν να παρέχουν επιχορηγήσεις για συμμετοχή των υποψηφίων διδασκόντων σε αξιολογημένα επιστημονικά συνέδρια μετά από απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή τη Ε.Δ.Ε. και αναγραφή των σχετικών ποσών στον αντίστοιχο προϋπολογισμό.

Άρθρο 29

Διοικητική Υποστήριξη των Διδακτορικών Σπουδών

1. Η διοικητική υποστήριξη των Διδακτορικών Σπουδών γίνεται από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο Διδακτορικών Σπουδών και τη Γραμματεία του Π.Δ.Σ. του Τμήματος.
2. Για τον Επιστημονικό Υπεύθυνο και τη Γραμματεία του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών ισχύουν, ως προς τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις, κατ' αναλογία όσα αναφέρονται στο άρθρο 13 του παρόντος (Διοικητική Υποστήριξη των Π.Μ.Σ.).

Άρθρο 30

Αξιολόγηση Προγραμμάτων Διδακτορικών Σπουδών

1. Τα Π.Μ.Σ. που οδηγούν στη λήψη Διδακτορικού Διπλώματος πρέπει να θεσπίσουν διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης. Ένα από τα κριτήρια της αξιολόγησης αυτής πρέπει να είναι ο αριθμός και η ποιότητα των δημοσιεύσεων που προέκυψαν από διδακτορικές διατριβές που εκπονήθηκαν στο πλαίσιο των Προγραμμάτων αυτών σε περιοδικά με impact factor. Ένα άλλο κριτήριο μπορεί να είναι ο αριθμός των διδασκόντων του Τμήματος που καταλαμβάνει θέσεις Δ.Ε.Π. σε Α.Ε.Ι. της χώρας ή της αλλοδαπής.
2. Κάθε Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών πρέπει να πραγματοποιεί ετήσιο απολογισμό των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και επιστημονικών δραστηριοτήτων του, στον οποίο να αναφέρονται μεταξύ άλλων οι εγκριθείσες διδακτορικές διατριβές, οι επιστημονικές εργασίες των υποψηφίων διδασκόντων, οι δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές, η συμμετοχή σε επιστημονικά συνέδρια και οι βραβεύσεις σε διεθνείς επιστημονικούς διαγωνισμούς και λοιπές διακρίσεις.
3. Για την ενίσχυση του ερευνητικού έργου τα Προγράμματα Διδακτορικών Σπουδών μπορούν να αναθέτουν τη διεξαγωγή έρευνας σε μεταδιδακτορικούς ερευνητές.
4. Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών πραγματοποιεί, με αποφάσεις της Συγκλήτου, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, με τη συμμετοχή εξωτερικών αξιολογητών, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου που επιτελείται στα Προγράμματα που οδηγούν στη λήψη Διδακτορικού Διπλώματος σε επίπεδο Ιδρύματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗ ΛΗΨΗ Μ.Δ.Ε.

Άρθρο 31

Έσοδα Προγραμμάτων

1. Τα έσοδα των προγραμμάτων που οδηγούν στη λήψη Μ.Δ.Ε. προέρχονται από δίδακτρα, πόρους ΕΠΕΑΕΚ, παράβολα αιτήσεων συμμετοχής και χορηγίες.
2. Για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων οι φοιτητές συμμετέχουν στο κόστος καταβάλλοντας ποσό διδάκτρων το οποίο ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε. στα πλαίσια των αποφάσεων της Συγκλήτου. Εξαιρούνται τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το ΕΠΕΑΕΚ και για όσο διάστημα διαρκεί η χρηματοδότησή τους. Το εύρος των διδάκτρων όλων των Προγραμμάτων για κάθε ακαδημαϊκό έτος καθορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου.
3. Για ορισμένες κατηγορίες φοιτητών, που προέρχονται από χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και για ξενόγλωσσα Τμήματα, η Σύγκλητος μπορεί να ορίζει υψηλότερα δίδακτρα.
4. Η Γ.Σ.Ε.Σ. ή η Ε.Δ.Ε. μπορεί να ορίσει τέλη για επιμέρους δραστηριότητες στο πρόγραμμα (εκπαιδευτικό ταξίδι, δραστηριότητες experiential learning, κ.ά.).
5. Ο τρόπος καταβολής των διδάκτρων (δόσεις) ορίζεται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. Οι φοιτητές που δεν έχουν καταβάλει τα δίδακτρα ή δεν έχουν νομίμως απαλλαγεί από αυτά δεν δικαιούνται της απονομής τίτλου (Μ.Δ.Ε. ή Δ.Δ.).
6. Για την υποβολή αίτησης συμμετοχής στα προγράμματα καθορίζεται η καταβολή παραβόλου, το ύψος ή τα όρια του οποίου ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ.
7. Τα ποσά των διδάκτρων και των παραβόλων κατατίθενται στις Τράπεζες με τις οποίες συνεργάζεται ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του ΟΠΑ. Αντίγραφο του αποδεικτικού στοιχείου της κατάθεσης πρέπει να προσκομίζεται στον Ε.Λ.Κ.Ε. /ΟΠΑ με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο (π.χ. μέσω της Γραμματείας του Προγράμματος, ταχυδρομείο, fax, κ.λπ.). Ο Ε.Λ.Κ.Ε. /ΟΠΑ τηρεί ξεχωριστούς λογαριασμούς για κάθε Πρόγραμμα.

Άρθρο 32

Διαδικασία Οικονομικής Διαχείρισης

1. Η οικονομική διαχείριση και εκτέλεση του προϋπολογισμού των Προγραμμάτων που οδηγούν στη λήψη Μ.Δ.Ε. εκτελείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. /ΟΠΑ σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Ο Διευθυντής κάθε προγράμματος, **σε συνεργασία με τους Επιστημονικούς Υπευθύνους**, έχει την ευθύνη τήρησης των αποφάσεων των αρμοδίων οργάνων, αναφορικά με τις επιλέξιμες δαπάνες των μεταπτυχιακών προγραμμάτων.

Α. Προϋπολογισμός

2. Ο Διευθυντής κάθε Π.Μ.Σ. συντάσσει την εισήγηση προκήρυξης της νέας σειράς, τις ενδεχόμενες αλλαγές στο πρόγραμμα και την ανάθεση διδασκαλίας στους εισηγητές. Επίσης συντάσσει, **σε συνεργασία με τους Επιστημονικούς Υπευθύνους**, τον προϋπολογισμό για κάθε νέα σειρά του Προγράμματος. Ο προϋπολογισμός κάθε νέας σειράς υποβάλλεται προς έγκριση στη Γ.Σ.Ε.Σ. ή στην Ε.Δ.Ε. μέσα στο πρώτο τρίμηνο κάθε νέας σειράς του Προγράμματος.
3. Ο προϋπολογισμός συντάσσεται σύμφωνα με το υπόδειγμα που ακολουθεί στο Παράρτημα. **Μεταβολές στη μορφή του προϋπολογισμού, στα πλαίσια του Νόμου, αποφασίζονται από τη Σ.Ε.Σ., κατόπιν σχετικής εισήγησης του Ε.Λ.Κ.Ε.**
4. Οι εντολές δαπανών των Προγραμμάτων εκδίδονται σύμφωνα με τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό με ευθύνη του Διευθυντή του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης των **Επιστημονικών Υπευθύνων** του Π.Μ.Σ. Ουσιώδης αναμόρφωση του προϋπολογισμού, άνω του +/-20% των βασικών κονδυλίων, ανά κατηγορία δαπάνης, απαιτεί έγκριση της Γ.Σ.Ε.Σ.

Β. Απολογισμός

5. Εντός δώδεκα μηνών, μετά το τέλος κάθε σειράς κάθε Προγράμματος που οδηγεί σε λήψη Μ.Δ.Ε. και συγκεκριμένα μετά την τελετή αποφοίτησης της Σειράς, ο Διευθυντής σε συνεργασία με **τους Επιστημονικούς Υπευθύνους** του Προγράμματος υποβάλλει προς έγκριση στη Γ.Σ.Ε.Σ. ή στην Ε.Δ.Ε. επιστημονικό και οικονομικό απολογισμό του προγράμματος, τον οποίο έχει προετοιμάσει ο Ε.Λ.Κ.Ε., καθώς και εισήγηση για τη διάθεση του πιστωτικού υπολοίπου μετά την αφαίρεση δαπανών που έχουν συμπεριληφθεί

στον προϋπολογισμό αλλά αφορούν σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα (όπως π.χ. αποζημιώσεις υποψηφίων διδασκόντων για παροχή επικουρικού έργου) ή στον τρόπο κάλυψης του χρεωστικού υπολοίπου, εφ' όσον παρουσιάζεται υπόλοιπο. Το πιστωτικό υπόλοιπο είναι δυνατόν να μεταφερθεί σε πίστωση της επόμενης σειράς, ή να διατεθεί για ενίσχυση του λογαριασμού στον οποίον κατατίθεται η παρακράτηση υπέρ του Τμήματος, ή να διατεθεί σε άλλο έργο με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. Στην περίπτωση Διατμηματικών προγραμμάτων ο Διευθυντής υποβάλλει πρόταση στην Ε.Δ.Ε. σχετικά με τη διάθεση του πιστωτικού υπολοίπου ή την κατανομή του υπολοίπου μεταξύ των Τμημάτων και κοινοποιεί τον απολογισμό και το πρακτικό της σχετικής απόφασης από την Ε.Δ.Ε. στις Γ.Σ.Ε.Σ. των συμμετεχόντων Τμημάτων. Το πρακτικό έγκρισης από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε. υποβάλλεται στη Σύγκλητο Ειδικής Σύνθεσης στα πλαίσια συγκεντρωτικού απολογισμού των προγραμμάτων που έληξαν σε ένα ακαδημαϊκό έτος, μέσα στο πρώτο εξάμηνο του επομένου έτους για ενημέρωση. Το πρακτικό έγκρισης του οικονομικού απολογισμού της Γ.Σ.Ε.Σ. /Ε.Δ.Ε. κοινοποιείται στον Ε.Λ.Κ.Ε./ΟΠΑ, ο οποίος επιλαμβάνεται της κατανομής του υπολοίπου και του κλεισίματος του έργου.

6. Ο Διευθυντής του προγράμματος έχει τη βοήθεια των υπηρεσιών του Ε.Λ.Κ.Ε./ΟΠΑ για τη σύνταξη του οικονομικού απολογισμού. Ο οικονομικός απολογισμός συντάσσεται με την ίδια μορφή που έχει το υπόδειγμα του προϋπολογισμού που βρίσκεται στο Παράρτημα.

Γ. Έναρξη Νέου Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Μ.Δ.Ε.

7. Για την έναρξη της οικονομικής διαχείρισης νέου Προγράμματος υποβάλλονται από το Διευθυντή του Προγράμματος προς τον Ε.Λ.Κ.Ε. τα παρακάτω στοιχεία:
 - i. Τίτλος Προγράμματος – Τμήμα.
 - ii. Απόφαση Συγκλήτου περί ιδρύσεως του νέου Προγράμματος.
 - iii. Φ.Ε.Κ. με την Υπουργική απόφαση ίδρυσης του νέου Προγράμματος.
 - iv. Απόσπασμα πρακτικών της Γ.Σ.Ε.Σ. για τον ορισμό του Διευθυντή ή του Επιστημονικού Υπεύθυνου και των μελών της Επιτροπής του Προγράμματος (εφ' όσον υπάρχει).
 - v. Απόσπασμα πρακτικών της Γ.Σ.Ε.Σ. για τον ορισμό Επιστημονικού Υπεύθυνου του προγράμματος έναντι του Ε.Λ.Κ.Ε./ΟΠΑ σε περίπτωση που δεν ταυτίζεται με τον Διευθυντή του προγράμματος.

Δ. Έναρξη Νέας Σειράς Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Μ.Δ.Ε.

8. Εντός εξαμήνου από την έναρξη νέας σειράς Προγράμματος υποβάλλονται από το Διευθυντή ή Επιστημονικό Υπεύθυνο του προγράμματος στον Ε.Λ.Κ.Ε. /ΟΠΑ τα παρακάτω στοιχεία:
 - i. Ο τίτλος και η σειρά του προγράμματος.
 - ii. Ημερομηνίες έναρξης και λήξης της σειράς.
 - iii. Εγκεκριμένος προϋπολογισμός του προγράμματος από Γ.Σ.Ε.Σ. και Σ.Ε.Σ.
 - iv. Ο κατάλογος των επιλεγέντων φοιτητών. Για οποιαδήποτε αλλαγή του καταλόγου των φοιτητών που μπορεί να συμβεί κατά την διάρκεια ενός προγράμματος ενημερώνεται άμεσα ο Ε.Λ.Κ.Ε. από την αντίστοιχη Γραμματεία του προγράμματος.

Ε. Λήξη Σειράς Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Μ.Δ.Ε.

9. Η Οικονομική Διαχείριση του προγράμματος από τον Ε.Λ.Κ.Ε. ολοκληρώνεται και λήγει δώδεκα (12) μήνες μετά την τελετή αποφοίτησης των φοιτητών μιας σειράς. Για το σκοπό αυτό:
 - i. Ο Ε.Λ.Κ.Ε. υποβάλλει τον απολογισμό του προγράμματος στο Διευθυντή και τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του Προγράμματος.
 - ii. Ο Διευθυντής /Επιστημονικός Υπεύθυνος του Προγράμματος εισηγείται τον απολογισμό στη Γ.Σ.Ε.Σ. ή στην Ε.Δ.Ε.
 - iii. Ο απολογισμός του προγράμματος εγκρίνεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε.
 - iv. Το πρακτικό της έγκρισης αποστέλλεται στη Σύγκλητο Ειδικής Σύνθεσης και αφού εγκριθεί, στον Ε.Λ.Κ.Ε. Αν το πρόγραμμα είναι πιστωτικό τότε απαιτείται απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. /Ε.Δ.Ε. για τη διάθεση του πιστωτικού υπολοίπου, σύμφωνα με τα παραπάνω (άρθρο 32 παρ. 6).
 - v. Με την ολοκλήρωση των ανωτέρω διαδικασιών το πρόγραμμα κλείνει ως έργο από τον Ε.Λ.Κ.Ε.

Άρθρο 33

Διάθεση Εσόδων – Επιλέξιμες Δαπάνες

1. Τα έσοδα των προγραμμάτων διατίθενται για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών τους και τη βελτίωση της ποιότητας των μεταπτυχιακών σπουδών που παρέχουν. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες: αποζημιώσεις εισηγητών, διοικητικής υποστήριξης,

μετακινήσεων, προμηθειών, υποστήριξης φοιτητών καθώς και διάφορες λειτουργικές δαπάνες και κρατήσεις, όπως αναγράφονται στο Φύλλο Προϋπολογισμού (Παράρτημα).

A. Αποζημιώσεις Εισηγητών

2. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι αποζημιώσεις του Διευθυντή, των Επιστημονικών Υπευθύνων και των άλλων μελών της Συντονιστικής Επιτροπής ή της Ε.Δ.Ε., των διδασκόντων, που είτε είναι διδάσκοντες του ΟΠΑ είτε είναι εξωτερικοί συνεργάτες, των εξωτερικών συνεργατών, που προέρχονται από Πανεπιστήμια του εξωτερικού, καθώς και αποζημιώσεις για την επιλογή των φοιτητών, την επίβλεψη εργασιών και διατριβών, τη συγγραφή σημειώσεων, καθώς και άλλες ενδεχομένως αποζημιώσεις μετά από απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε.
3. Όλες οι ανωτέρω αποζημιώσεις καθορίζονται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. και κυμαίνονται στα όρια που έχει θέσει η Σ.Ε.Σ. Αναφορικά με τις αμοιβές των διδασκόντων, οι ωριαίες αποζημιώσεις αναπροσαρμόζονται κάθε χρόνο από τη Σύγκλητο μετά από εισήγηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΟΠΑ. Μέλη Δ.Ε.Π. του ΟΠΑ, που είναι διδάσκοντες σε Π.Μ.Σ. ή /και Π.Δ.Σ. του ΟΠΑ, μπορούν να αμειφθούν για τις ώρες διδασκαλίας τους σε Π.Μ.Σ. ή /και Π.Δ.Σ. που υπερβαίνουν ετησίως τις 156 ώρες (που αντιστοιχούν σε τρία (3) εξαμηνιαία προπτυχιακά μαθήματα), όπου στις 156 ώρες προσμετρούνται οι ώρες διδασκαλίας σε προπτυχιακό επίπεδο, οι ώρες διδασκαλίας σε Π.Μ.Σ. και Π.Δ.Σ. όπως και οι ώρες επίβλεψης διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών. Συγκεκριμένα οι ώρες επίβλεψης διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών προσμετρούνται μόνον εφόσον το Τμήμα δεν έχει θεσπίσει αποζημίωση για αυτές. Η Σύγκλητος Ειδικής Σύνθεσης, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΟΠΑ, μπορεί να αποφασίζει να συνυπολογίζεται στις ανωτέρω ώρες και απασχόληση μελών Δ.Ε.Π. σε διοικητικό, ερευνητικό ή ευρύτερο διδακτικό έργο (π. χ επίβλεψη πτυχιακής εργασίας). Οι αποζημιώσεις εισηγητών από Πανεπιστήμια του εξωτερικού δύνανται να υπερβαίνουν τα ποσά που ορίζει η Σ.Ε.Σ. σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από επαρκώς αιτιολογημένη πρόταση του Διευθυντή του προγράμματος.
4. Δεν επιτρέπεται στα μέλη Δ.Ε.Π. να αμείβονται για διδασκαλία σε Π.Μ.Σ. και Π.Δ.Σ. του ΟΠΑ (πλήρους ή μερικής φοίτησης) για περισσότερες ώρες από το ισοδύναμο τριών (3) εξαμηνιαίων προπτυχιακών μαθημάτων (156 μη-ανηγμένες ώρες). Σε ειδικές περιπτώσεις που οι διδακτικές ανάγκες του Τμήματος δεν είναι δυνατόν να καλυφθούν ικανοποιητικά με διαφορετικό τρόπο, με πρόταση του Διευθυντή του Π.Μ.Σ., η Γ.Σ.Ε.Σ. ή η Ε.Δ.Ε. μπορεί να δώσει τη δυνατότητα αμοιβής για διδασκαλία πέραν των 156 ωρών.

5. Για την υπογραφή συμβάσεως συνεργασίας με εξωτερικούς συνεργάτες πρέπει να υποβάλλονται στον Ε.Λ.Κ.Ε./ΟΠΑ η απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. και το βιογραφικό σημείωμα του εξωτερικού συνεργάτη τα οποία προσαρτώνται στις υπογεγραμμένες συμβάσεις.
6. Οι αποζημιώσεις που αναφέρονται στον προϋπολογισμό και τον απολογισμό αναλυτικά, σύμφωνα με το υπόδειγμα που ακολουθεί στο Παράρτημα.

Β. Δαπάνες Διοικητικής Υποστήριξης

7. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δαπάνες που αφορούν στη γραμματειακή υποστήριξη του προγράμματος ή στην ενοικίαση αιθουσών εφ' όσον υπάρχει ή και σε άλλα λειτουργικά έξοδα (μικροφωνικά, ηλεκτρικά κ.λπ.).

Γ. Δαπάνες για Μετακινήσεις

8. Για την κάλυψη δαπανών μετακινήσεων μελών Δ.Ε.Π. του ΟΠΑ και υποψηφίων διδασκόντων, για συμμετοχή σε συνέδρια (παρουσίαση ή σχολιασμό ερευνητικού άρθρου) ή /και για προβολή του Π.Μ.Σ. ή του ΟΠΑ, προϋπόθεση είναι η απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε.
9. Απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. που να δικαιολογεί τη σχέση της μετακίνησης με το πρόγραμμα απαιτείται και σε κάθε άλλη περίπτωση.
10. Στις δαπάνες αυτές συμπεριλαμβάνονται και τυχόν μετακινήσεις μελών των Εξεταστικών Επιτροπών Π.Μ.Σ. που οδηγούν στη λήψη Δ.Δ.
11. Ειδικότερες διατάξεις που αφορούν στις μετακινήσεις ισχύουν όπως αναφέρονται στο άρθρο 10 του Οδηγού Χρηματοδότησης (Απόφαση Συγκλήτου 10-7-2003).

Δ. Δαπάνες για Προμήθειες

12. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δαπάνες για αγορές παγίων του εξοπλισμού ή της ανανέωσης του εξοπλισμού και για αγορές αναλωσίμων, κυρίως των εργαστηρίων των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων, για αγορές βιβλίων των προγραμμάτων καθώς και για τη λήψη υπηρεσιών από εξωτερικούς προμηθευτές που έχουν σχέση με το πρόγραμμα. Ειδικότερες διατάξεις που αφορούν στις προμήθειες ισχύουν όπως αναφέρονται στο άρθρο 10 του Οδηγού Χρηματοδότησης (Απόφαση Συγκλήτου 10-7-2003).

13. Όλα τα βιβλία που αγοράζονται μέσω των Π.Μ.Σ. πρέπει να καταλογογραφούνται και να σφραγίζονται από την Κεντρική Βιβλιοθήκη του ΟΠΑ. Η διαδικασία της καταλογογράφησης γίνεται από την Κεντρική Βιβλιοθήκη του ΟΠΑ στο χώρο όπου είναι δηλωμένα ότι βρίσκονται τα βιβλία. Για το σκοπό αυτό ο Ειδικός Λογαριασμός ενημερώνει την Κεντρική Βιβλιοθήκη για τις νέες αγορές βιβλίων και το χώρο που βρίσκονται. Εξαιρούνται της καταλογογράφησης τα βιβλία που διατίθενται στους φοιτητές.
14. Για όσα βιβλία δεν φυλάσσονται στην Κεντρική Βιβλιοθήκη θα πρέπει να εξευρίσκεται χώρος για τη φύλαξή τους με ευθύνη του Επιστημονικού Υπεύθυνου του Προγράμματος. Ο δανεισμός των βιβλίων αυτών γίνεται με ευθύνη της Γραμματείας του Προγράμματος. Οι φοιτητές κάθε Προγράμματος έχουν προτεραιότητα στο δανεισμό βιβλίων που έχουν αποκτηθεί από αυτό.

Ε. Δαπάνες για Υποστήριξη Φοιτητών

15. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δαπάνες όπως: υποτροφίες και βραβεία φοιτητών, αποζημιώσεις φοιτητών για παροχή βοηθητικών υπηρεσιών, αποζημιώσεις υποψηφίων διδασκόντων για παροχή υπηρεσιών και αποζημιώσεις για μεταδιδακτορική έρευνα.
16. Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. καθορίζονται τα κριτήρια και ο αριθμός των φοιτητών που μπορούν να τύχουν υποτροφίας. Με παρόμοια απόφαση καθορίζονται τα καθήκοντα που ανατίθενται ως βοηθητικές υπηρεσίες ή επικουρικό έργο. Ενδεικτικά αναφέρονται η επιτήρηση εργαστηρίων ή εξετάσεων στο μεταπτυχιακό ή προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, η διενέργεια φροντιστηριακών ασκήσεων κ.λπ. Το συνολικό ποσό των υποτροφιών καθώς και οι αποζημιώσεις για βοηθητικές υπηρεσίες ή επικουρικό έργο αποφασίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε., εντός των ορίων που καθορίζει η Σ.Ε.Σ.
17. Η διενέργεια μεταδιδακτορικής έρευνας (αντικείμενο, διάρκεια κ.λπ.) αποφασίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε. Το συνολικό ποσό που μπορεί να δοθεί για μεταδιδακτορική έρευνα αποφασίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε., εντός των ορίων που καθορίζει η Σ.Ε.Σ.
18. Οι δαπάνες για την υποστήριξη των φοιτητών αναφέρονται στον προϋπολογισμό και τον απολογισμό αναλυτικά, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος.

ΣΤ. Λειτουργικές Δαπάνες

19. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται όλες οι λειτουργικές δαπάνες του Προγράμματος (π.χ. αγορά χαρτιού, φωτοτυπίες, αναλώσιμα Η/Υ, αναλώσιμα φωτοτυπικών συσκευών, βιβλία για τις ανάγκες των

μαθημάτων των μεταπτυχιακών φοιτητών, δημοσιεύσεις στις εφημερίδες κ.λπ.) καθώς και οι δαπάνες για την προβολή ή για εκδηλώσεις του Προγράμματος, για παραστάσεις του Διευθυντή ή άλλου εξουσιοδοτημένου μέλους του Προγράμματος, που έχουν σχέση με το Πρόγραμμα.

Ζ. Προβολή των Π.Μ.Σ. και Π.Δ.Σ. του ΟΠΑ

20. Για την προβολή και προώθηση των Π.Μ.Σ. και των Π.Δ.Σ. το Πανεπιστήμιο θα προβαίνει σε:

- i. Διοργάνωση Ημερίδας για την παρουσίαση των Π.Μ.Σ. και Π.Δ.Σ. του ΟΠΑ, υπό το συντονισμό της Γραμματείας του Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού. Ανακοίνωση και προβολή της Ημερίδας αυτής θα γίνεται στον Τύπο.
- ii. Έκδοση ενημερωτικού φυλλαδίου για τα Π.Μ.Σ. του ΟΠΑ (που θα αναθεωρείται ανά διετία), με ευθύνη της Γραμματείας του Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού.
- iii. Έκδοση «ετησίου λευκώματος» (Yearbook) με παρουσίαση της μέχρι σήμερα συνεισφοράς του ΟΠΑ και αναφορά σε επώνυμους και καταξιωμένους στον επαγγελματικό χώρο αποφοίτους του ΟΠΑ, με ευθύνη της Πρυτανείας.

Άρθρο 34

Κρατήσεις

1. Τα συνολικά έσοδα των μεταπτυχιακών προγραμμάτων κατανέμονται ως εξής:
 - 65% για τα λειτουργικά έξοδα του προγράμματος και για τις αμοιβές-αποζημιώσεις του διδακτικού, τεχνικού και διοικητικού προσωπικού για εργασία που υπερβαίνει τις κατά νόμο υποχρεώσεις τους, καθώς και για τη χορήγηση υποτροφιών σε μεταπτυχιακούς φοιτητές μετά από πρόταση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε.
 - 25% για κάλυψη λειτουργικών εξόδων του Ιδρύματος που αφορούν το Π.Μ.Σ. και
 - 10% κρατήσεις υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. /ΟΠΑ.

Η ανωτέρω κατανομή δεν ισχύει στην περίπτωση χορηγίας ή δωρεάς για συγκεκριμένο σκοπό, καθώς και για κρατικές επιχορηγήσεις, οι οποίες κατανέμονται σύμφωνα με τις ισχύουσες σχετικές διατάξεις.

2. Οι κρατήσεις υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. χρησιμοποιούνται για τη διοικητική υποστήριξη των προγραμμάτων.
3. Από τις κρατήσεις υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. ένα ποσοστό μπορεί να παρακρατείται για την υποστήριξη των Τμημάτων του ΟΠΑ. Κρατήσεις υπέρ των Τμημάτων χρησιμοποιούνται για την κάλυψη τρεχουσών εκπαιδευτικών και ερευνητικών αναγκών των Τμημάτων. Οι κρατήσεις αυτές αποτελούν ξεχωριστό έργο με Επιστημονικό Υπεύθυνο τον Πρόεδρο του αντίστοιχου Τμήματος. Το έργο αυτό διαχειρίζεται ο Ε.Λ.Κ.Ε./ΟΠΑ και δεν υπόκειται σε άλλη παρακράτηση. Επιλέξιμες δαπάνες του έργου είναι:
 - i. Συμμετοχή σε συνέδρια μελών Δ.Ε.Π. (υπόλοιπο που δεν καλύπτεται από το Πανεπιστήμιο).
 - ii. Συμμετοχή σε συνέδρια υποψηφίων διδασκόντων.
 - iii. Αγορά εξοπλισμού Η/Υ μελών Δ.Ε.Π., με προτεραιότητα τα νέα μέλη.
 - iv. Αγορά, ανανέωση και συντήρηση εξοπλισμού, καθώς και αγορά αναλωσίμων των εκπαιδευτικών εργαστηρίων (σε έκτακτες περιπτώσεις εφ' όσον δεν καλύπτονται από το Πανεπιστήμιο).
 - v. Αμοιβές φοιτητών για επικουρικό έργο προς το Τμήμα (επίβλεψη εργαστηρίων, φροντιστηριακές ασκήσεις κ.λπ.).
 - vi. Δαπάνες υποβολής άρθρων σε διεθνή περιοδικά (submission fees) και subscription fees.
 - vii. Δαπάνες προβολής του Τμήματος (πχ. προκηρύξεις και ανακοινώσεις στον τύπο, συντήρηση ιστοσελίδας στο διαδίκτυο κ.λπ.)
 - viii. Τρέχουσες λειτουργικές δαπάνες (πχ. δαπάνες κατά τις ορκομωσίες).
 - ix. Δαπάνες επισκεπτών καθηγητών
 - x. Άλλες παρεμφερείς δαπάνες
5. Τα ποσοστά παρακράτησης καθορίζονται επί του συνόλου των ακαθαρίστων εσόδων των Προγραμμάτων. Οι προτεινόμενες παρακρατήσεις ισχύουν από την ημερομηνία έγκρισής τους από την Σύγκλητο Ειδικής Σύθεσης του Πανεπιστημίου για όλες τις νέες σειρές Προγραμμάτων. Τα ανωτέρω ποσοστά αναπροσαρμόζονται κάθε χρόνο από τη Σύγκλητο Ειδικής Σύθεσης, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΟΠΑ.

Άρθρο 35

Οικονομική Διαχείριση Π.Δ.Σ. που οδηγούν στη λήψη Δ.Δ.

1. Η οικονομική διαχείριση των Π.Δ.Σ., που οδηγούν στη λήψη Δ.Δ. του ΟΠΑ, καλύπτεται, στο παρόν στάδιο, σχεδόν εξ ολοκλήρου μέσω των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων που οδηγούν στη λήψη Μ.Δ.Ε.
2. Ως εκ τούτου δεν απαιτείται ιδιαίτερη διαχείρισή τους. Εάν απαιτηθεί κάτι τέτοιο στο μέλλον, η Σύγκλητος Ειδικής Σύνθεσης του ΟΠΑ θα θεσπίσει ιδιαίτερες διαδικασίες, οι οποίες θα είναι ανάλογες της οικονομικής διαχείρισης των Προγραμμάτων, που οδηγούν στη λήψη Μ.Δ.Ε., που καλύπτονται από τον παρόντα Κανονισμό.

Άρθρο 36

Μεταβατικές Διατάξεις

1. Οποιοδήποτε θέμα προκύψει στο μέλλον και το οποίο δεν καλύπτεται από τον παρόντα Κανονισμό θα αντιμετωπισθεί με αποφάσεις της Σ.Ε.Σ. του ΟΠΑ.
2. Από την ισχύ του παρόντος κανονισμού καταργούνται όλες οι προηγούμενες αποφάσεις της Συγκλήτου Ειδικής Σύνθεσης που αφορούν σε σχετικά θέματα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Μ.Δ.Ε

**ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΛΗΡΟΥΣ/ΜΕΡΙΚΗΣ ΦΟΙΤΗΣΗΣ**

ΤΜΗΜΑΤΟΣ/ΤΩΝ

Δ/ΝΤΗΣ:

Σειρά 200...-20... ΚΩΔΙΚΟΣ: ΜΤ-00...-...

Αριθμός Εισακτέων:	
Συμμετοχή φοιτητών στο κόστος : ...	0,00
Προβλεπόμενη απώλεια διδάκτρων από διακοπή σπουδαστών	0,00
Χορηγίες, Δωρεές	0,00
Άλλα Έσοδα: Παράβολα	0,00
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	0,00

Ι. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ Π.Μ.Σ.	0,00
ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	
1. ΑΜΟΙΒΕΣ ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ	ΠΟΣΟ
1.1 Αμοιβές Μελών Επιτροπής & Δ/ντή ΜΠΣ	0,00
1.2 Αμοιβές Εισηγητών από το Εσωτερικό	0,00
1.3 Αμοιβές Εισηγητών από το Εξωτερικό	0,00
1.4 Δαπάνες Επιλογής Φοιτητών	0,00
1.5 Δαπάνες Επίβλεψης Διατριβών	0,00
1.6 Αμοιβές για Σημειώσεις	0,00
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ 1	0,00
2. ΔΑΠΑΝΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΠΟΣΟ
2.1 Διοικητική Υποστήριξη	0,00
2.2 Ενοικίαση Αιθουσών	0,00
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ 2	0,00
3. ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ	ΠΟΣΟ
3.1 Μετακινήσεις για Συνέδρια	0,00
3.2 Μετακινήσεις για Άλλους Λόγους	0,00
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ 3	0,00
4. ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΠΟΣΟ
4.1 Αγορές Παγίων για Εξοπλισμούς	0,00
4.2 Αγορές Αναλωσίμων	0,00
4.3 Αγορές Βιβλίων	0,00
4.4 Προμήθειες Λήψης Υπηρεσιών (Συνδρομές, παροχή υπηρεσιών)	0,00
4.5 Εκπαιδευτικό Υλικό - Software	0,00
4.6 Φωτοτυπίες Σημειώσεων	0,00
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ 4	0,00
5. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ	ΠΟΣΟ
5.1 Υποτροφίες Φοιτητών (μόνο για τα full time)	0,00

5.2 Αμοιβές για Μεταδιδακτορική Έρευνα	0,00
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ 5	0,00
6. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ Π.Μ.Σ.	ΠΟΣΟ
6.1 Δαπάνες Προβολής	0,00
6.2 Δαπάνες Παραστάσεων	0,00
6.3 Δαπάνες Εκδηλώσεων(Catering, κ.λπ.)	0,00
6.4 Λοιπές Λειτουργικές Δαπάνες (δαπάνες μικρών ταμείων, ταχυδρομικά κ.λπ.)	0,00
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ 6	0,00
7. ΑΠΟΘΕΜΑ Π.Μ.Σ.	0,00
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ I	0,00
II. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΟΠΑ ΓΙΑ Π.Μ.Σ. ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	0,00
8.1 Δαπάνες για Διοικητική Υποστήριξη	0,00
8.2 Αποζημιώσεις Υποψηφίων Διδασκτόρων για Παροχή Επικουρικού-Υποστηρικτικού Έργου	0,00
8.3 Δαπάνες Παραστάσεων	0,00
8.4 Ενοικίαση Αιθουσών	0,00
8.5 Αγορές Παγίων για Εξοπλισμούς	0,00
8.6 Εκπαιδευτικό Υλικό - Software	0,00
8.7 Αγορές Βιβλίων	0,00
8.8 Αγορές Αναλωσίμων	0,00
8.9 Προμήθειες Λήψης Υπηρεσιών (συνδρομές, παροχή υπηρεσιών)	0,00
8.10 Δαπάνες Προβολής (π.χ. τύπος, ιστοσελίδες-baner, φωτογραφίες, προωθητικά δώρα, έντυπα, τσάντες)	0,00
8.11 Δαπάνες Εκδηλώσεων	0,00
8.12 Λοιπές Λειτουργικές Δαπάνες (π.χ. Δαπάνες μικρών ταμείων, ταχυδρομικά κ.λπ.)	0,00
8.13 Γενικά Έξοδα	0,00
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ II	0,00
III. ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΕΛΚΕ	0,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	0,00